

Дата	20.11.1992г.
Място	Народно събрание
Тема	1. Избор на Министър-председател. Филип Димитров
Изказвания:	
Име	В качеството на:
Желю Желев	Президент
Александър Йорданов	Председател на НС
Филип Димитров	Министър-председател
Други:	
Стефан Стоилов, Велислава Дърева, Емил Филипов, Иван Генов, Мариана Христова, Александър Томов, Велко Вълканов, Иво Атанасов, Георги Марков, Маргарит Мицев, Стефан Савов, Евдин Сугарев, Евгени Матинчев, Хасан Али, Иван Палчев	

СТО ПЕТДЕСЕТ И ТРЕТО ЗАСЕДАНИЕ

София, петък, 20 ноември 1992 г.

(Открито в 9 ч. и 25 м.)

20/11/1992

Председателствували: председателят Александър Йорданов Секретари: Христо Атанасов и Руслан Семерджиев

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ (Звъни): Уважаеми господа народни представители! Откривам днешното заседание и пожелавам на всички спорна и добра за нашия народ работа.

В съответния срок - до 18,00 ч., са постъпили две предло–жения за промяна в дневния ред. Постъпило е предложение от народ–ния представител от 15.Плевенски избирателен район господин Тошо Мухтанов, който на основание чл. 57, ал. 5 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, предлага като точка в дневния ред да бъде включено разглеждането на проекта за решение относно търговията с оръжие и държавната политика в областта на отбранителната индустрия. (Шум в залата и реплики от блока на СДС)

Вносителите на това проекторешение са господата Караджов, Маринов, Божилов, Матеев, Мичковски и др.

Правейки това предложение, господин Мухтанов има предвид становището от 19 ноември на Комисията по национална сигурност. Ето защо по този въпрос няма какво да се обсъжда. Той е пределно ясен. Становището на Комисията по национална сигурност е налице, за съжаление все още няма становище на Комисията по бюджета и финансите и на Законодателната комисия. Аз съм убеден обаче, че становището на тези комисии ще бъде готово до сряда. В този смисъл не мога да подложам на гласуване това предложение на уважае–мия народен представител господин Мухтанов. Но се обръщам към Законодателната комисия и към Комисията по бюджета и

финансите да проведат в най-скоро време заседание, дори ако трябва да жертвуват почивния ден, за да вземат отношение към този изключително важен проблем, вълнуващ хиляди хора в нашата страна.

Постъпило е предложение от уважаемия народен представител господин Златимир Орсов да се включи като точка първа, но може би точка непосредствено след тази, която вчера гласувахме да бъде първа.. .

ЗЛАТИМИР ОРСОВ (от място): Точно така.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: ...да се включи първото четене на Законопроекта за осигуряване на есенните и пролетно-земяделските стопански работи от ликвидационните съвети на обявените в ликвидация организации по § 12 на Закона за собствеността и ползуването на земяделските земи.

Сега тази точка е трета, след Законопроекта за научните организации и Висшата атестационна комисия и Законопроекта за околната среда.

Предлагам на народните представители да гласуват предложението на господин Орсов за това втора точка в дневния ред...

ЗЛАТИМИР ОРСОВ (от място): Искам да уточня. ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Заповядайте, господин Орсов.

ЗЛАТИМИР ОРСОВ (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Стефан Стамболов" и СДПД "Ера-3"): Уважаеми господин Йорданов, когато вчера направих това предложение, все още не беше подписан указът на президента, с който той предлага да бъде избран господин Филип Димитров за министър-председател. Вчера ние гласувахме това да бъде точка първа и естествено това трябва да бъде първа точка. Ето защо аз моля да поставите на гласуване моето предложение в малко изменен вид: не първа точка от днешния дневен ред, а втора, непосредствено след избора на министър-председател и на Министерския съвет. Благодаря. (Шум и реплики от блока на СДС)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Да. Поставям на гласуване предложението на господин Златимир Орсов - втора точка от дневния ред да стане "Първо четене на Законопроекта за осигуряване на есенните и пролетно-земяделските стопански работи от ликвидационните съвети на обявените в ликвидация организации по § 12 от Закона за собствеността и ползуването на земяделските земи". Моля, режим на гласуване. Моля, гласувайте!

От общо гласували 195 народни представители, за - 107, против - 81, въздържали се - 7.

Въпросът за земяделските работи и дейности през есента става почти в края на есента точка втора от дневния ред.

Започваме работата по точка първа от нашия дневен ред.

ИЗБОР НА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ И МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ.

Уважаеми народни представители, на основание чл. 99, ал. 4 от Конституцията на Република България и съгласно чл. 98, ал. 2 от Конституцията на Република България президентът на Република България д-р Желю Желев изяви желание да говори пред уважаемите народни представители, да представи своя Указ № 278 от 19 ноември 1992 г., да представи лично кандидата за министър-председател на Република България господин Филип Димитров Димитров.

Моля президентът на Република България да заповяда на трибуната на Народното събрание. (Депутатите стават на крака и с ръкопляскания посрещат президента на Република България д-р Желю Желев)

ПРЕЗИДЕНТ ЖЕЛЮ ЖЕЛЕВ: Господин председател, уважаемо Председателство, драги народни представители, дами и господа! Аз нямам какво съществено да прибавя към указа и писмото до председателя на Народното събрание, които снощи веднага след срещата с господин Филип Димитров бяха донесени тук на ръка.

Ще си позволя обаче да кажа, че аз много се надявах на правителство на парламентарното мнозинство, независимо дали под формата на коалиция или с участие на ДПС в правителство на СДС. В случая за мен формулата нямаше толкова важно значение. За съжаление броени часове преди изтичането на проучвателния мандат този вариант се провали. Сега Съюзът на демократичните сили отива към самостоятелно правителство, като прави персонални промени в правителствения кабинет, в редица министерства, сменяйки техните титуляри и като актуализира своята правителствена програма съобразно променящите се условия.

Въз основа на актуализираната програма, която, доколкото ми е известно, е раздадена на народните представители, и на персоналните промени, които се предлагат, предлагам на Народното събрание да избере за министър-председател на Република България господин Филип Димитров.

(Ръкопляскания от блока на СДС) България не може посред зима да остане без правителство или да затъне в една безкрайна правителствена криза, която на определен етап неизбежно ще прерасне в парламентарна и ще ни застави да правим избори по никое време. А всички данни говорят, че българският народ сега не желае избори.

Благодаря за вниманието. (Ръкопляскания от залата)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на президента на Република България д-р Желю Желев за това слово и го моля да заеме своето място в Народното събрание.

Продължаваме по съществото на точка първа от дневния ред.

Вчера решихме процедурните проблеми. Сега давам думата на кандидатата за министър-председател да направи своето изложение по бъдещата програма на правителството. (Ръкопляскания от блока на СДС)

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ФИЛИП ДИМИТРОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми господин президент, уважаеми дами и господа народни представители! Преди около два месеца и половина България изглеждаше страната, на която с основание могат да се възложат най-големи надежди сред отхвърлилите наскоро комунизма източно-европейски страни. Проблемите, които икономическата криза и институционалната разруха и тежките нравствени проблеми на тоталитарното общество оставиха на България, по същество са еднакви с проблемите, които преживяваха и всички останали страни, принадлежащи към системата на комунизма. България обаче, тръгвайки по пътя на демократичното развитие, успя да намери някои решения, които получиха одобрението на целия цивилизован свят и събудиха сериозни надежди за успеха на демократичните промени в нея. Преди всичко България успя да отстои своето придвижване по пътя към демокрацията в рамките на съхраняване на институциите и едно сериозно, убедително ниво на законност. Разбира се, множество нарушения на закона бяха и продължават да бъдат извършвани, но срещу тях се противопоставиха законно избраните институции в тази страна. Намерени бяха решения и за онези проблеми, които в повечето други страни създадоха нещо повече от междуетнически напрежения, доведоха до сблъсъци и трагични развързки. На последно, но не и по значение място, беше избран един път на

икономическа реформа, който, макар и да съдържа големи трудности за цялото общество, за всички граждани в него, трудности, неизбежно произтичащи от тежкото състояние, в което българската икономика беше оставена, доведе до промени, които създадоха възможността и очакването за едно скорошно благоприятно развитие.

Всички тези обстоятелства, макар и подхвърлени на съмнение в България, макар и отричани от някои политически и други обществени дейци или от представителите на така наречената независима преса, бяха признати и оценени извън страната и това вероятно е едно сериозно доказателство в полза на тези обстоятелства. Доказателство, произтичащо от факта, че в крайна сметка отвън картината на реалното развитие и промени може по-лесно да се схване, когато човек не е обременен с мъките и тегобите на еже-дневните усилия в условията на криза.

Всичко това беше поставено под съмнение преди два месеца и половина и доведе неизбежно до правителствената криза, на която всички бяхме свидетели.

Днес, заставайки пред вас, предложен от господин президента на Република България по силата на мандата, възложен ми от Парламентарната група на Съюза на демократичните сили, аз се чувствавам длъжен да посоча пред вас някои от основните моменти на това, което, като представител на тази политическа сила, аз виждам за едно бъдещо възможно правителство. Както е добре известно, Съюзът на демократичните сили прие, че ако следва да съставим правителство сами или с други партньори, това правителство ще трябва да продължи да осъществява икономическата реформа, която многократно беше развивана от представители на Съюза на демократичните сили, която намери своя израз в предизборната програма на Съюза на демократичните сили и в Декларацията за намеренията на предишното правителство и която получи подкрепата на международните институции. Добре известно е, че към тази линия на промяна бяха изказвани множество критики, и то предимно от позиции на нейната недостатъчна бързина или недостатъчна социална защитеност. Казвам "или", макар че всички помним понякога това "или" беше и "и". Тоест, имаше хора в тази страна, които се оплакваша едновременно от това, че реформата не върви достатъчно бързо и че тя не е достатъчно социално защитена. Излишно е да посочвам колко абсурдно е подобно оплакване. Защото, очевидно е, че резкостта, с която протичат процесите на промяна, ще води и до по-голяма острота в тяхното въздействие върху всички български граждани. Но така или иначе критикувана и/или за едното, или за другото, тази линия на промяна беше отстоявана кога по-добре, кога по-зле, сигурно с много отстъпления, вероятно с немалко грешки от сегашното правителство на Съюза на демократичните сили.

Интересно е обстоятелството, че изхождайки от възможността да бъде съставен един кабинет с партньорството на Движението за права и свободи - политическа организация, която неколкократно направи своите анонси за една по-голяма социална защитеност на правителствената политика, беше изработена една конструкция за предстоящите цели и предстоящите действия на правителството, в която със задоволство представителите на Съюза на демократичните сили констатираха, че въпреки отправените в различни издания критики, когато се стигне до практическа работа, когато се стигне до оценка на това, какво точно, къде и как трябва да се направи, практически различия между позицията на Съюза на демократичните сили и тази на нашите партньори няма, обстоятелство, което доказва

легендарността на тезата, че Съюзът на демократичните сили бил пренебрегвал социалната политика.

Тази теза, която би могла да бъде развивана по различни политически причини, е теза, която не издържа критика. Очевидно е, че нито това правителство, което управляваше България до днес, нито това, което ще управлява от утре, каквото и да е то, или от някой ден по-късно, не би могло да направи всички хора в страната перфектно щастливи. За съжаление, нещо повече - то не би могло да удовлетвори една голяма част от техните насъщни потребности в един по-широк мащаб. Но няма нищо по-естествено от това тогава, когато никой в тази страна и през ум не му минава да оспорва факта, че България се намира в криза.

Ето защо очевидно е, че кризата е явление болезнено. И съставянето, или по-скоро възприемането на позициите на Съюза на демократичните сили при формулирането на приоритетните цели и предстоящите действия на едно бъдещо правителство доказва, че в рамките на възможното, в рамките на това, което обстоятелствата позволяват, Съюзът на демократичните сили е бил готов, готов е и ще бъде готов да прави това, което може да се направи за омекотяване на удара върху хората. (Реплика от опозицията:

"Кога?") Да, и понеже тук се чува глас "Кога?", мога да добавя и го е правил през цялото това време.

С розови сънища за съжаление, ние не бихме могли да управляваме тази държава. И като казвам "ние", аз имам предвид не само ние от Съюза на демократичните сили, но всички ние, които сме заявили, че носим отговорността за България.

Когато се вгледате в приоритетните цели и предстоящите действия на правителството, вие ще видите, че това, което едно бъдещо правителство на Съюза на демократичните сили би предприело, е структурирано в няколко насоки. Тези насоки, естествено, са свързани с общата група въпроси на реда, законността, националната сигурност, разбира се, те опират и във външната политика, с общата група въпроси на регионалното развитие и свързаните с него проблеми, проблемите и на екологията, с голямата група въпроси на икономическата и на финансовата политика и, разбира се, със социалната политика и всичките духовни измерения на бъдещата политика на правителство.

Едва ли е необходимо да ви преразказвам този текст, който се намира във всички вас. Аз бих ви приканил да обърнете по-сериозно внимание върху приложенията към текста, приложения, които сочат практическия характер на намеренията, които едно бъдещо правителство би осъществило. Тези приложения съдържат както очаквания на едно бъдещо правителство, свързани с вашата законодателна дейност, така и изводими пряко от неговата активност действия като приложенията, свързани с инвестиционната политика, макроикономическата рамка на държавния бюджет, а също и онези целени решения като разширеното финансово споразумение, които би трябвало да гарантират реалистичността на нашите намерения.

Очевидно проектът за разширено финансово споразумение, който е представен пред вас, би могъл да бъде подписан, а би могъл да бъде оформен и по друг начин. Защото последните два месеца и половина, каквото и да си говорим, нанесоха на България сериозни вреди. През тези два месеца и половина естествено беше забавена дейността на правителството. Естествено е, че в ситуация на правителствена криза голяма част от болезнените решения, които едно правителство трябва да вземе, не

можеха да бъдат взети. Достатъчно е да посочим само случая с изключително сложния проблем във връзка с българската енергетика и проблема за повишението на цените на електроенергията и топлоенергията. Достатъчно е да посочим такива проблеми като проблема за решаването на лошите дългове, движението към разрешаването на които беше сериозно забавено. Което е по-страшно - през този период от два месеца и половина, поради това че правителствената криза в България беше съпроводена с множество антинационални действия, целящи да накърнят престижа не просто и не само на българското правителство, но и на българската държава изобщо, естествено се стигна и до накърняване на престижа на страната изобщо. Излишно е да говорим за това, че преговорите за разрешаване проблема с външния дълг бяха забавени. Излишно е да споменаваме, че едва ли това е най-благоприятната форма, в която бихме могли да водим преговорите за асоцииране към европейските общности.

Искам да подчертая обаче, че кризата, която беше създадена през тези два месеца и половина в България, има и още един опасен ефект. И тъй като днес ние обсъждаме въпроса за едно бъдещо правителство, аз мисля, че всеки в тази страна е длъжен да знае при какви обстоятелства ние поемаме тази отговорност.

За всички вас е добре известно, че предвид на изпълнението на изискванията, които бяха поставени пред България от страна на Международния валутен фонд и Световната банка, сериозно се обсъждаше въпросът за едно преждевременно сключване на разширеното финансово споразумение с фонда, произтичащото от него споразумение (със Световната банка) и резултатът, който те биха имали за развитието на икономиката на България.

Аз не мога да крия от вас, че тези два месеца и половина, които естествено нарушиха стабилността на България в очите на света (и, разбира се, това засяга не само цената на долара, но засяга и цената на нашите твърдения и на заявените от нас намерения), рискува може би да бъде изправена пред друга схема на постигане на тези споразумения.

Всичко това е резултат, който ще бъде понесен отново от българския народ и българските избиратели.

В резултат на всички тези драматични събития от последните два месеца и половина, както вече казах, естествено беше забавена, а това означава, че ще бъде и по-болезнена процедурата на бъдещото правителство и особено, ако това е правителството на Съюза на демократичните сили, неизбежно ще трябва да извърши - процедурата по решаване на проблема с лошите дългове. Казвал съм това пред вас, повтарям го и днес в навечерието на вашия вот. Това ще бъде една болезнена процедура. Тази болезнена процедура ще се развие в условията, когато много духове са извадени от бутилката. Те бяха извадени затова, защото на определени сили в България им дойде наум да направят една малка правителствена криза.

(Ръкопляскания от мнозинството) В условията на тази криза беше естествено споменатите духове да излязат от бутилката. И вие добре виждате резултата и от вчерашния, а може би и от днешния ден. И все пак тези стъпки ще трябва да бъдат направени. Ако вие гласувате за моята кандидатура като премиер и за правителството на Съюза на демократичните сили, вие трябва да си давате сметка, че едновременно с това гласувате и за поемането на тези отговорности. Тези отговорности ще бъдат тежки, но нашето дълбоко убеждение е, че ако те не бъдат поети сега, шансът да бъдат поети някога е нищожен. (Ръкопляскания от СДС)

Ето защо пред вас ще стои въпросът да решите искате ли, или не искате отговорността за управлението на България в този момент да бъде поета отново от Съюза на демократичните сили. Разбира се, ние всички ще направим своя извод от вашето желание. А ако вие решите да предоставите тази отговорност именно нам, ние ще я приемем със съзнанието, че започваме една мъчителна и вероятно свързана с множество критики, които ще дойдат отвсякъде, дейност, една дейност, която може би мнозина политици и политически сили биха се отказали да приемат в такъв момент. Съюзът на демократичните сили обаче пое тази отговорност веднъж, дори и тогава, когато не можеше напълно да гарантира посоката на движението. Пое я втори път с цялата ѝ тежест тогава, когато се зае с всички сили да променя тази страна, готов е да я поеме и сега в утежнените условия, за които говореше и господин президентът, които очевидно стимулират желанието на мнозина да участвуват в тази отговорност. Поемаме я, знаейки, че може би това не е най-доброто политическо решение за Съюза на демократичните сили, но я поемаме, защото знаем, че това най-вероятно е най-доброто решение за България. Благодаря ви. (Ръкопляскания от мнозинството)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на кандидата за министър-председател господин Филип Димитров.

Започваме дебатите по програмата, предложена от господин Димитров. Както вчера приехме, Парламентарните групи на СДС и БСП ще имат по един час време за изказване, Парламентарната група на ДПС - половин час.

Представени са списъците на ораторите. Тъй като списъкът на ораторите от Предизборния съюз на БСП е най-дълъг, което е естествено, аз давам най-напред думата на господин Стефан Стоилов.

СТЕФАН СТОИЛОВ (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Стефан Стамболов" и СДПД "Ера-3"): Благодаря, господин председател.

Уважаеми колеги, обсъждаме материал, който правителството ни предлага като програма. Няма да скрия - нашите очаквания не бяха много големи. За това има причини, но това е друга тема. Съгласете се, след като 13 месеца с поведението си вие доказахте, че по-оригинално е да се прави трудна реформа в трудно време без програма, наивно е да се очаква от вас нещо по-така. (Реакция сред мнозинството) И въпреки това разочарованието ни е голямо. Вие предлагате материал, който е далеч от характеристиките на истинска правителствена програма за реформа. Съображения, намерения, отделни идеи са нахвърлени, без съответна обвързка, може да се каже - като в насипно състояние. Няма спойваща философия и конкретни доказателства за очакваната промяна. Вашият материал доказва, че вие не осъзнавате простия факт - политиката на правителството зацikli реформата въпреки всички приказки. Това се признава от три четвърти от нашата общественост. Това е оценка на икономисти, на всички политически и синдикални сили в тази страна. Опасното е, че вие не предлагате промяна, и лошото е, че може да прарохосате още много време на обществото.

Програмата издава отсъствието на вкус към реалната икономика. Това предостатъчно беше демонстрирано в течение на 15 месеца. Една от формулите, която управляваше тази политика, беше, че в тази страна трябва да се правят приходи и че не е грижа на правителството производството.

Затова и в експозето на господин Димитров през месец февруари, въпреки че се говореше за реални мерки, за реално съживяване на производството, обществото досега не видя на практика такива мерки.

Редица неща, които бяха декларирани, останаха неосъществени, а сега се

отлагат за 1995 г. Пример, много показателен, са така наречените лоши кредити, които се обсъждат в този парла-мент в постоянните му комисии може би от половин година, съвършено ясно е за всички непредубедени хора, че така или иначе те ще отидат в държавния дълг, но ако това беше направено своевременно, ако се направи сега, даже с голямо закъснение, стотици предприятия ще получат облекчения, глътка въздух и ще могат да дръпнат напред.

Въпросът не е решен досега, изкуствено е забавен, отново се забавя.

От този порядък е и въпросът за предприятията на така нареченото "специално производство". Икономическата комисия от половин година започна да обсъжда този въпрос с непредубеденост и със заинтересованост да провокира изпълнителната власт, да помогне с каквото може за по-бързо решаване на тези проблеми, които мачкат първокласни предприятия в този сектор, за да може да се превърти, за да може този първокласен сектор да се превърне в един от солидните източници за валутни постъпления и да преста-нем да бъдем в състояние на хипноза от очакваните непрекъснато траншове на външното финансиране, а да засилим собствени, вътрешни източници за валутни постъпления. Този шанс страната проигра.

Много съжالياваме, повярвайте ни, съжالياваме, че в предста-вения материал няма стройна програма за реформа. В тази страна няма политическа сила, която да не е за реформа, за преминаване към пазарни структури. Всички съзнаваме, че това е един мъчителен процес в трудно време. Животът обаче показва, че по едно от фундаменталните направления, свързано с промените в структурите на собствеността, освен голямата загуба на време, свиването на темпа в тази важна област и това, което наричаме "осъществява-ни реформи" сега, всъщност не води до резултати. В селското стопанство картината е ясна. Изпълнителната власт има своята вина дотолкова, доколкото очевидната необходимост от промени в начина на правене на аграрната реформа не беше своевременно реализирана. България се оказва в положение да прави приватизация по един модел, който зацикля още на старта. Това признават и някои министри в лични разговори.

Приватизацията, която всички разглеждаме като инструмент за радикална промяна на структурите на собствеността, е само обявена. Обществото настръхва във връзка с предстоящото огромно преразпределяне на собствеността на държавното имущество, като не вижда себе си участник. Нима може сериозно да се говори за програма за структурна реформа без ясна индустриална програма? Световният опит показва, опитът на другите страни, които вървят почти година пред нас, че правителството трябва да разполага с една ясна концепция за такава програма. Прехвърлям се върху това, което ни е представено в материала като инвестиционна политика. Господа, не може тази индустриална политика да се изчерпва само с регионалния, инфраструктурния и социалните аспекти. Тъкмо състоянието на икономиката и острите проблеми, пред които е изправена, изискват една ясна концепция, с конкретни мерки за подаване ръка на сектори, чрез които най-бързо може да се превърти, и те да бъдат влекачи на всички останали отрасли на икономиката, където има перспективен потенциал. А в последните пет месеца немало министри излизат и обръщат внимание на обществото, че страната разполага с първо-класен промишлен, интелектуален, технологичен потенциал. Това няма да стане от само себе си. Неоконсервативната философия, върху която се базира политиката на реформи, е според нас една от причините да се говори за това, че частният

сектор трябва да бъде подпомаган и стимулиран, особено дребният и средният частен бизнес, а на практика по нито една от линиите, които се обявяват, да няма реални мерки, които да подават ръка на този среден и дребен частен бизнес.

Обществеността е единодушна в оценката си, че още миналата есен можеха да бъдат завъртени значителни части от средствата, предоставени от Световната банка именно за такова финансиране на приоритетни сектори в нашата икономика. Това сега се обявява и обещава за 1993 г. Отново загубено време!

В програмата има твърде много напудрен оптимизъм по отношение на това, че финансовата политика ще получи, така да се каже, допълнително възможности да доведе страната до ограничени, значително по-малки бюджетни дефицити. Тази година ние стартираме с едни оценки за четирипроцентов спад. Към края на годината официалните статистически институции отчитат 4-5 пъти по-голям спад. Допълнително беше ударено вътрешното потребление над онова, което се прогнозираше.

В светлината на тези факти и на провежданата политика на все още продължаващо пренебрежение към реалната икономика оценките за нулев темп през 1993 г. и почти еднопроцентов спад през тази година, звучат смешно. Те говорят за несериозно отношение при опита да се види кривата на развитие на икономиката. Такива са цифрите в представения ни доклад. Едва ли са резултат на технически грешки.

И накрая, с невъоръжено око може да се види, че редица реформи и системи се забавиха. Причината не е в парламента. Голямо закъснение бележи внасянето например на пакета за данъчната реформа. И това влачене в гледането на законите! Следователно, 1993 г. не може да стартира с една данъчна реформа, което беше много важно условие за превъртане в другите сфери. Кой е виновен? Значи има някакви интереси страната да не тръгне с една нова данъчна система.

Защо се отправя към 1993 г. устройственият закон за правене на бюджета? Кога ще се изкара на бял свят Сметната палата? Ние скандализираме обществото с това, че сме погребали тези въпроси.

Това са все въпроси, въпроси, които дават основание за съмнения, че системните и институционалните реформи наистина се разглеждат като нещо крайно необходимо, за да превърта структурната реформа като цяло.

Свършвам, тъй като времето е ограничено. Но, господин Димитров, малко е и времето, което остана и за Вас, тъй като 13 месеца минаха. Силни са оценките в обществото, че това до голяма степен е прахосано време.

Реформата можеше да превърти в значителна степен по-енергично, страната да бъде на по-предни позиции. Парламентът с нищо не е пречил, а е правил каквото зависи от него да бъде обслужвана законово тази реформа. Но когато говорим за загуба на време, това не е само Ваш проблем. Това е проблем и за страната, тъй като губи страната. И ако днес ние и голяма част от хората в тази страна не са готови да Ви предоставят допълнително време, то е, защото това вече крие голям риск за страната.

Ние не искаме перфектни щастливци, както Вие говорите. Хората искат умна политика, прагматична политика и поносима цена за реформата. Казвате, в криза сме. Но искам да завърша с това: статистиката говори, че последната вълна на задълбочаване на икономическата депресия е резултат на политиката, провеждана от Вашия екип. Именно поради това ние не можем да подкрепим такава една политика, която не обещава промяна.

Благодаря. (Ръкопляскания в опозицията)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на господин Стоилов. Както вчера стана ясно, желателно е да няма реплики между депутатите от различните парламентарни групи, но въпроси към министрите, и министрите да имат право да отговарят на тези въпроси - естествено, това се подразбира. Неограничен е броят на въпросите, които могат да се отправят към кандидатите за министри. (Шум и реплики в опозицията)
Има думата за процедурно предложение господин Сугарев.

ЕДВИН СУГАРЕВ (СДС): Уважаеми господин председател, дами и господа народни представители! Смесът на нашето обсъждане не е не само да спорим между отделните парламентарни групи в този парламент въз основа на един текст, а и да видим как хората, които ще бъдат натоварени да го осъществяват, смятат да направят това.

Искам да напомня, че докато не бъде избран нов кабинет, старият е действащ и съгласно Конституцията и действащия правилник всеки министър има право да вземе думата във всеки един момент.

Това е положението, дами и господа, и аз моля господин председателят да спазва това изискване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Има думата госпожица Дърева също по процедурен въпрос.

ВЕЛИСЛАВА ДЪРЕВА (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Стефан Стамболов" и СДПД "Ера-3"): Благодаря Ви, уважаеми господин председатели! Аз се солидаризирам с Вашето предложение, че ние трябва да задаваме въпроси на министрите, но на кандидатите за министри! Ние на досегашните министри сме им задавали достатъчно въпроси и не сме получили никакъв нормален отговор от тях. И до снощи, до 24,00 ч., кандидатът за министър-председател господин Димитров трябваше да депозира списъка на бъдещия кабинет. Кого да питаме ние? Аз не желая да питам старите министри. Достатъчно ги питах и достатъчно никакъв отговор не получих.

И много Ви моля, господин председатели, да помолите кандидата за министър-председател сега и тук той да ни предложи списъка на своя бъдещ кабинет, за да питаме ние тези хора. Това е моето процедурно предложение. Благодаря ви. ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Всъщност това не е толкова процедурно предложение, а по-скоро един въпрос към кандидата за министър-председател и той може да отговори.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ФИЛИП ДИМИТРОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми господин президент, уважаеми дами и господа народни представители! От само себе си се разбира, че в момента аз се явявам пред вас в две роли. Едната роля е... (реплика от блока на БСП: Няма две роли. Има една)...министър-председател в оставка, но това означава действащ министър-председател. И другата роля е кандидат за ролята на човек, комуто се възлага министър-председателския пост, за да състави кабинет.

Това, че аз имам, естествено, списъка на кандидатите за министри в папката си, е очевидно само по себе си. Но това, че няма в каква роля аз да ви ги съобща в момента, е също така естествено. Искам обаче да ви помогна. Без да мога официално да депозирам тук какъвто и да било списък за каквито и да било кандидати, аз ви приканвам учтиво, вие като хора политици, вероятно следите развитието на информацията в пресата, мога да ви кажа, че основната част от това, което е записано в нея отговаря на истината и че когато представя кандидатурите на бъдещите министри вие ще имате възможността да констатирате, че те фактически са били вече оповестени.

А на парламента мога да ги предо-ставя само по валиден начин, и то е след вота.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Заповядайте, господин Филипков. ЕМИЛ ФИЛИПОВ (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Стефан Стамболов" и СДПД "Ера-3"): Уважаеми господин предсе-дател, уважаеми колеги народни представители, уважаеми господа министри и кандидат-министри! Смятам, че трябва да уважаваме пленарната зала и трябва при тази сериозна дискусия да имаме много точен и ясен регламент. Аз смятам, че ако беше друг кандидат за министър-предсе-ател, в никакъв случай тогава никой не би станал, за да обсъжда предложената програма. Бих помолил господин Филип Димитров да остане в ролята си на кандидат за министър-председател, докато обсъждаме неговата програма. Бих помолил тези досегашни министри, които ще бъдат обсъждани за министри в новото правителство, да запазят своите отговори, когато имат право при обсъждането на кабинета да вземат думата. А иначе дискусията продължава така, както е прието - изказвания по парламентарни групи в рамките на определеното време. Благодаря.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Проблемът е пределно ясен. Дискусията е върху програмата, предложена в експозе на министър-председателя. Ако има въпроси... (реплика от БСП: Да отговаря само той тогава) ...към кабинета, то логично е този, който предлага програмата и прави това експозе, именно министър-председателят, да отговаря на въпроси, отправени към тази програ-ма.

Затова нека да продължим спокойно нашата дискусия. Има думата народният представител Георги Марков.

ГЕОРГИ МАРКОВ (СДС): Уважаеми госпожи и господа народни представители! На вашето внимание е представена една програма на евентуалното правителство на Република България, която в един краткосрочен план дава представа за приоритетните цели и за практическите действия, които би предприело бъдещото прави-телство на нашата страна. Аз съм убеден обаче, че вие всички си давате сметка, че сама по себе си една програма, дори и да е най-добрата, ако не се създадат механизми за нейното претворя-ване в реалния живот, тя ще остане само едно добро пожелание. Аз съм убеден, че кандидат-премиерът и правителството, което евентуално ще бъде избрано, си дават добре сметка, че управлението е не само наука, административно право, но то е и една практика и, бих казал, едно изкуство. И аз съм дълбоко убеден, че след едногодишното си управле-ние Съюзът на демократичните сили, навлизайки във втората година на своето управление, ще може да избегне всички тези грешки, които в течение на една година допусна. Защото СДС допусна грешки, някои от тях бяха неизбежни, предвид тежкото наследство, но за нас е особено важно за в бъдеще да не ги повтаряме.

Това, в което аз съм убеден, е, че Съюзът на демократич-ните сили, ако бъде гласуван вот на неговото правителство, първо ще излезе с нова правителствена информационна политика. Защото за всички е ясно, че реформата, която се извършва в България, предвид тежкото наследство, за разлика от реформите в Унгария и Чехо-Словакия, е силно болезнена за населението и че тя е реформа за стягане на колана. И българският народ ще стяга колана, но той ще иска всеки ден да разбира, че е направено максимално, за да не бъде стегнат той докрай, а ако бъде стегнат, да разбере, че е нямало друга алтернатива. Или с една дума, бъдещото правител-ство на СДС трябва ежедневно да използва медиите и то най-

вече Националното радио и Националната телевизия, за да обяснява на този народ цената на реформата, да обяснява това, което се прави ежедневно от висшия изпълнителен орган на нашата страна. Защото скоро много хора се сърдеха защо в едно от най-гледаните предавания на Ефир 2 на телевизията, Бетина Чампоева прави интервю с Бригадир Аспарухов и генералът разказва за своето детство, за своето развитие и т.н.

ВЕЛИСЛАВА ДЪРЕВА (от място): А Сталийски как разказваше за себе си.

ГЕОРГИ МАРКОВ: Ние няма на кого да се сърдим, а трябваше да се сърдим на себе си, че на този стол не бяха нашите министри. Примерно министърът на земеделието, който да обясни защо примерно в село Млада гвардия, в което имах удоволствието да бъда в неделя, се забави изкупуването на селскостопанската продукция и т.н., и т.н. Нашите министри оттук нататък трябва да са всеки ден в ефир, за да обясняват това, което иска да чуе българският народ.

ВЕЛИСЛАВА ДЪРЕВА (от място): А кога ще работят? ГЕОРГИ МАРКОВ: Аз съм убеден, че ако бъде гласуван вот на доверие на Съюза на демократичните сили, той ще излезе и с нова кадрова политика. Нова кадрова политика е крайно необходима на България. Защото старата администрация, без да отричам нейната рутинност, все още действа в стари бюрократични шаблони, все още гражданите се приемат с това, че не може, а не се приемат с надстройка, как да може. Защото наистина администрацията е изпълнителен орган, но тя трябва да бъде активен изпълнителен орган на законите, които така добре до 1 септември този парламент даде. И аз се надявам, че правителството на СДС, като колективен орган вътре, в Министерския съвет, и отделните министри, ще проведат нова кадрова политика за привличане в управлението на огромния интелектуален потенциал на България и най-вече на младежта. Защото много жалко е това, че от висшите училища в България излизат толкова кадърни хора, висококвалифицирани специалисти с езици, и хора, които по принцип са за промяната в България, но щом си вземат дипломите те гледат навън, от Белград нагоре. Защото никой ясно не им е казал, че те имат шанс в тази страна чрез активно включване в управлението и че въпрос на чест и на патриотизъм е в този исторически период, когато заличаваме последиците от комунистическото минало, те да участвуват активно в управлението на страната.

Много важно е да изживее дисхармонията между висшия изпълнителен орган - Министерския съвет, и местните изпълнителни органи особено в места, особено в региони, където е въпрос вече на поминък за даденото населено място. Ние не трябва да преувеличаваме ролята на разделението на властите на местно ниво, защото разделението на властите, истинското общинско самоуправление е още трудно да стане. Още повече, че не е ясно все още кое е общинска и кое е държавна собственост. И областните управители, които играят ролята на това опосредяване, за в бъдеще трябва да се вживеят наистина в ролята си и трябва бързо да се връща земята. Но областният управител трябва да има такъв авторитет, че съответната общинска поземлена комисия да не спи цяла нощ от това, че на другия ден идва един висш държавен служител - областният управител! Засега такъв авторитет аз не съм видял в страната, която доста обикалям.

Аз се надявам, че Министерския съвет, ако вие дадете вот, за в бъдеще ще направи опити за известни структурни промени в Министерския съвет, две от които аз виждам за особено важни. Първо - туризмът! България има невероятна природна даденост, един либерален Закон за инвестиции и може

наред с евтината работна ръка да развива туризма. Никакво утешение не е за България, че тази година са дошли 20 на сто повече туристи. Въпросът е тази система да мине на парламентарен контрол, тук да има мини-стър, който всеки петък да отговаря дали назначава в сферата на туризма хора с нов манталитет, защото не може да дойде един германски гражданин, бизнесмен, който иска да инвестира, и да каже, че тоалетната мирише, а отсреща българският партньор да каже: "Според мен не мирише!" Просто трябва да се махнат хората с такъв манталитет.

Второ. Министерство на енергетиката трябва да има. Аз съм песимист, че висшият изпълнително-разпоредителен орган досега - Министерският съвет - имаше контрол върху енергетиката и енергетичната система в тази страна. Не съм убеден, че той знае откъде идват парите, къде минават и къде отиват. И ако ние сме готови, и това е голяма заслуга на СДС, че тази година няма да имаме проблеми с изхранването - на всяка цена ние не трябва да имаме и проблеми с енергията. Много лошо психологически ще действа на населението, ако един ден спре токът и не знаем кой ще носи отговорността за това.

Взаимоотношенията висш изпълнителен орган - синдикати. Ясно е, че в една бедна страна, каквато е България, синдикатите ще бъдат популярни, защото лозунгите: "Искам!", "Дай пари!" и "Оставка!" се възприемат лесно от едно бедно население. Вън от съмнение е, че синдикатите са реален факт, които в дадени отрасли даже са включени в управлението на страната. Щом толкова тези синдикати в България искат да играят активна роля в управлението и някъде това е факт, те трябва да бъдат вкарани в схема, в която да носят своята отговорност и това трябва да бъде задача на бъдещото правителство на СДС.

Разбира се, и тук е прав професор Стоилов, че трябва да се съживява производството. СДС направи една уникална приватизация, раздържавявайки 25 000 обекта в сферата на търговията и услугите, готова е структурно и законодателно приватизацията, гарантирана е честността на процеса, трябва да се гласува тук националната програма и тя да тръгне като единствен механизъм, доказан в света, за борба с безработицата, която се заражда.

Накрая аз искам да кажа следното: Съюзът на демократичните сили тръгва да прави едно правителство, без да има гарантирано парламентарно мнозинство. Съюзът на демократичните сили през тези три месеца беше поставен в тежка ситуация, с която той успя, според мен, да се справи с чест, първо, защото всички опити за разиграване на национализъм в тази страна и етнически вражди, бяха просто изцяло провалени. Те просто рухнаха и никога националната карта няма да може да бъде разиграна в България!

Наред с това Съюзът на демократичните сили запази своето достойнство и със своята идентичност показа, че той не може да прави компромиси на всяка цена, с която и да било, дори некомунистическа формация.

През тези три месеца страната ни е на ръба на международна изолация. Българският народ три месеца е изнервен - събужда се и ляга с мисълта ще има ли или не правителство, главата му е пълна с гейтове и дребни страсти. Аз се надявам, че Съюзът на демократичните сили излиза с една морална позиция днес, която ще бъде добре разбрана от другите две парламентарни групи. Ние тръгваме да правим правителство без гарантирано парламентарно мнозинство, защото сме дълбоко убедени, че огромната част от българското население предпочита, включително без значение от партийната си

принадлежност, предпочита днес, в този момент, СДС да е управляваща коалиция, а да не е в опозиция.

Аз силно се надявам, че днешният ден, който е съдбовен за България, ще доведе до един завой. Завой, но не насам-натам, а завой към Европа, който да ни извади от балканския кюп, защото ако сами не си помогнем, няма да ни помогне никой!

И аз се надявам, че когато отидем да гласуваме при урните, ние ще се замислим, че над Балканския полуостров има тъмни облаци, които висят и над нашата страна, и днес ние, всички тук, един път завинаги трябва, първо, сами за себе си да решим, за да го разбере и целият народ, и Европа, че над тези тъмни Балкани има един и ще има един светъл лъч, който се нарича България! (Бурни ръкопляскания от СДС и ДПС)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря, благодаря на господин Георги Марков.

Има думата господин Евгений Матинчев.

ЕВГЕНИЙ МАТИНЧЕВ (ДПС): Уважаеми господин председатели, уважаеми господин Димитров, уважаеми дами и господа народни представители! Силни бяха критиките срещу сегашното правителство. Една от най-силните критики беше, че това правителство няма ясни цели, няма ясна програма за своите действия.

И действително, правителството работеше в условия на голяма неопределеност, работеше при условия, когато на нас като народни представители не ни бяха достатъчно ясни неговите действия, с други думи, не работеше с така исканата от всички нас достатъчна информация, действията му не бяха в достатъчна степен прозрачни и разбираеми. Това беше повод за появата на най-различни критики, но сами разбирате, че критика трудно се прави, когато нямаме ясно посочени целите, ясно посочени конкретните задачи, ясно посочен начинът за достигането на тези задачи.

Сега кандидатът за министър-председател господин Димитров ни предоставя такава програма. Тази програма аз не бих я нарекъл дори програма и бихте могли да отправите много критики по нея. Тя има повече характеристика на това, което е записано като основно нейно заглавие, а именно - "Приоритетни цели и предстоящи задачи".

Може би много хора от тази зала биха искали да видят разработена именно една програма с посочени начини за действие за осъществяването на отделните точки, посочени в програмата. Моме би биха искали да видят една по-голяма, по-силна обосновка със съответни научни методи при разработването на тази програма, но аз бих изразил и становището...

РЕПЛИКА ОТ БСП: Трябваше да бъдат включени и ресурсите!

ЕВГЕНИЙ МАТИНЧЕВ: Правилно, и ресурсите - финансови, човешки, материални и всякакви други.

И когато говорим за такава програма, аз съм далеч от това да правя аналогии с някакво централизирано планиране, но съм убеден, че в близко бъдеще ще правим това, което най-малкото правят в Съединените щати и във Франция, където имаме също планиране, което се основава на сериозни научни методи, където балансът на междуотрасловите връзки е признат, където се използват математически методи, за да имаме така нареченото индикативно планиране, което ще ни посочи ясно задачите в тази несигурна обстановка и начинът за достигането на тези задачи.

Така или иначе, ние имаме една програма и съм съгласен с критиките, които се отправят към нея по отношение, че тя не достига до детайли, каквито

много бихме искали да се видят в нея.

Но нека си зададем въпроса: възможно ли е диференцирането на детайлите в тази програма? За мен това е основен въпрос, защото от представения ни проект ние виждаме, че в него се съдържат редица условности - инвестиционната програма, която е основа на структурната реформа - правилно отбелязвате - няма ресурси. За съжаление, ние на тези ресурси ще разчитаме, когато направим държавния бюджет за следващата година, когато успешно доведем до споразумение с международните финансови институции. Едва тогава, знаейки общия обем на възможностите, с които ще разполагаме, с инвестиции ние ще направим тази детайлизация, която професор Стоилов може би правилно, съвсем правилно отбеляза - ще може да се направи така наречения отраслов разрез на задачите в предстоящите цели и предстоящите действия.

За мен програмата е факт. При тези несигурни условия тя съдържа твърде много задачи. Бих отбелязал пред всички вас, според мен, изключителната законотворческа дейност на правителството, която то посочва в тази програма.

Ако разгърнем приложението към тази програма, ние ще установим, че парламентът в известен смисъл се оказва вече длъжник с необсъдени в пленарната зала и неприети 28 законопроекта, внесени от правителството. Дори бих казал, в този списък липсват някои от законопроектите на правителството, например забравен е Законопроектът за социалното подпомагане - важен проект, който е внесен в Народното събрание. Може би ще има и други такива проекти.

Но ако направим внимателен анализ на програмата на правителството, с всичките условности, с които я наричам така, ние ще забележим в нея посочени десетки закони.

Аз мисля, че това е едно от основните достойнства на представения ни проект, а именно, че правителството при тези условия ще изпълни една значителна законотворческа програма.

Особено забележителни в тази насока са разделите за регионалното развитие. Също така в тези, внесени в Народното събрание законопроекта, ние всички знаем, липсват социалните закони. Сега виждаме, че в раздела на програмата се предвиждат редица социални закони, които аз с основание като експерт, бих казал пред вас, отговарят на нашите надежди. И ако правителството изпълни законотворческата си дейност в социалната програма и бързо внесе в парламента исканите социални закони, които интересуват целия български народ, с това как по-нататък да спрем обедняването на нацията, как да съобразим доходите с нарастващите темпове на инфлация, по какъв начин да подобрим хала на хилядите, милионите пенсионери в България, тези закони са ни абсолютно необходими и аз бих настоял пред кандидата за премиер и бъдещото правителство да направи всичко необходими за ускоряване на социалната програма във времето.

В програмата забелязваме и следния елемент: че за първи път правителството декларира отношение именно към огромната държавна собственост. Действително досега беше необяснимо защо правителството в известен смисъл е оставило без особени грижи

този държавен сектор. Но сега ние виждаме оздравителните програми по различни отрасли и в тези оздравителни програми, които предлага правителството и с които аз съм имал възможността да се запозная, смятам, че ще бъдат решени някои от най-сериозните в момента икономически

проблеми, свързани със статута на държавната собстве–ност и на държавните фирми и предприятия.

Една политика на правителството, която има за цел да извърши известен завой, и това е демонстрирано в представената програма, не завой от икономическата политика, която досега то е водило, но завой с известни социални гаранции - това е заявено и в самата програма, че в голяма степен преходът към втория етап на структурната икономическа реформа ще бъде болезнен, дори аз си позволих пред пресата да нарека, не зная дали съм прав, но според мен поради значимостта, нас ни очаква втори шок. При тези условия е невъзможно, при сегашното значително обедняване на голяма част от населението, да не се държи сметка за социалните аспекти и социалното положение на хората в страната. Това всеки внимателно може да прочете, че е записано в програмата и една от първостепенните задачи на правителството ще бъде това да не остане само декларация в програмата. Аз бих си позволил да направя няколко бележки по отношение на бъдещата работа на правителството. Какво бихме искали да видим? Представена е една програма, която надхвърля възможността на което и да било правителство за този ограничен срок - около шест месеца. И когато задачите са толкова сериозни, толкова тежки, аз бих казал, искам да видя в това правителство една по-ясна програма за ясно формулиране на конкретните задачи и да имаме съответните методи и средства в работата на правителството за тяхното успешно решаване.

Бих искал да видя едно по-добро координиране в самия Министерски съвет, едно по-добро планиране на неговата дейност. Планирането, колеги, за мен е по-добра координация на усилията на хората от даден екип, какъвто ще представлява правителството.

Трябва да се подобрят според мен редица технологии и процедури за повишаване на ефикасността на самото правителство.

С други думи, очакваме една по-добра информираност за неговата дейност и едно рязко подобряване на управлението в това правителство. И когато говоря за това, аз много често бих искал да видя, примерно, когато виждам министъра на културата, зад него да седи министърът на финансите. Когато виждам, че трябва да се осъществяват известни мероприятия по труда и социал–ните грижи, също в този екип на правителството да виждаме силната фигура и на министъра на финансите. И обратно - в действията на министъра на финансите да видим отразена политиката, която се води във всяко едно направление в това правителство. Аз лично ще гласувам за изпълнението на тази програма от бъдещото правителство. (Ръкопляскания от блока на СДС) Аз ще призова и моите колеги от Парламентарната група на ДПС да гласуват в подкрепа на програмата. (Бурни ръкопляскания от блока на СДС) Аз призовавам много хора, които седят пред мен от опози–цията, да обединим усилията си за изпълнението на тази програма. Когато колата е затънала, най-лоша услуга на България ще направим, ако седим само отстрани и наблюдаваме. (Бурни ръкопляскания в блока на СДС и възгласи: "Браво!") Нека в името на България в тези тежки за нашата нация моменти, всички да обединим нашите усилия.

Благодаря ви. (Бурни ръкопляскания от блока на мнозинство–то)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на господин Евгений Матинчев, който особено с последните си думи припомни нещо, което всеки ден виждаме пред очите си - "Съединението прави силата!"

Давам думата на господин Иво Атанасов от Предизборния съюз на БСП и

коалиция.

ИВО АТАНАСОВ (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Стефан Стамболов" и СДПД "Ера-5"): Благодаря ви, господин председатели.

Уважаеми колеги, повечето от вас знаят, че не съм фанатик. Стремя се да търся ценното във всяка позиция, неза̀висимо какъв е нейният политически цвят. Ето тук е госпожа Елка Константинова. Ще потвърди, че когато се разгоря скандалът около едно нейно изявление пред виенския "Ди пресе", аз я защитих във вестник "Дебати". Господин Димитров ще потвърди, че преди около месец писах във вестник "Дума" за него като за една морална личност. Тогава го смятах за такава.

В такъв смисъл бих подкрепил едно правителство на СДС, Още повече, че господин Матинчев преди мен каза, че колата вече е затънала. Но когато колата е затънала, господин Матинчев, много е важно кой я води.

Господин Димитров сега показва, че не разбира за какво става дума. Той представи правителствената криза като резултат от заговор, а не като резултат от вашата политика досега, господин Димитров. Всъщност не е толкова учудващо, че вие не разбирате някои неща. Достатъчно е да ви напомня, че две години вече вие не можете да научите името на най-голямата партия в България.

Не мога да определя по по-мек начин вашата кандидатура, освен като нахалство. Защото парламентът три пъти ви бламира. Какво повече трябва да се случи? Вие създадохте условия за застра̀шаване на националната сигурност на България и за накърняване на нейния престиж. (Шум в блока на мнозинството, реплики) Какво повече трябва да получите като оценка за дейността си? Изгонен през вратата, вие искате да влезете през прозореца. Мъчите се да извиете ръцете на парламента, което ще рече - и на народа. Тоест искате да управлявате на инат.

Сам многократно заявявате, че всички са против вас, нали така? - и парламентарна опозиция, и извънпарламентарна опозиция, президент, синдикат, църква, мюфтийство може би и т.н. Какво повече чакате - да слезе сам Господ Бог и да ви каже:

"Идете си!"? Е, няма да слезе поне докато в тази зала седи един отлъчен от църквата колега.

Господин Димитров, разберете, че не може всички да са криктиви, а само вие да сте прав! Може би ще кажете, че се подчинявате на партийната дисциплина и след като парламентарната ви група е издигнала вашата кандидатура за премиер, вие просто я изпълнявате.

Наистина всяка партия има власт над своите членове. Но тази власт не е абсолютна. Тя е донякъде, тя е до един момент. От този момент нататък личността отхвърля партийната дисциплина и пази своето достойнство, господин Димитров. Разбира се, става дума за достойната личност. Много се дразните от обвиненията за "син фашизъм". И аз се дразня. И вие сте прав. Но само донякъде. У нас тоталитариз̀мът никога не е съществувал в чист вид. И преди 9 септември, при фашизма, и след девети, при комунизма, имаше парламент, имаше многопартийна система, имаше избори. (Бурна реакция в блока на мнозинството, реплики)

Сега главният ваш довод е, че няма син фашизъм, защото има многопартийна система. Но вижте какво се получава, господин Димитров.

Вие свеждате многопартийната система, вие свеждате демокрацията не само до една коалиция, не само до една партия, но даже до една групировка. Или нещо, което е още по-лошо - до една личност, до Вашата собствена личност. Това ли е демокра̀цията? Не може вие да се самоотъждествявате със СДС,

със синята идея, с България и с демокрацията изобщо.

Заради двама господа - господин Стефан Савов и вас, парламентът вече трети месец не работи нормално. Господин Савов беше сменен от Александър Йорданов. И какво толкова страшно се случи? Парламентът работи и даже по-добре. И нищо страшно нямаше да се случи, ако някой друг вместо вас, господин Димитров, се беше кандидатира за премиер. (Шум в блока на мнозинството, реплики. Ръкопляскания от опозицията) Даже правителството щеше да работи по-добре. Но вие сте заседнали като рибена кост в гърлото на България.

Много искам този парламент да има достойнство и след часове при гласуването да освободи гърлото на България от тази кост. Така той ще докаже, че при демокрацията няма незамени хора. Благодаря.

(Ръкопляскания от опозицията)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на господин Атанасов, който обаче в последното изречение смеси думата "демо-крация" с една известна мисъл на Сталин.

Давам думата на уважаемия господин Аспарух Панов от Съюза на демократичните сили. (Единични ръкопляскания от СДС)

АСПАРУХ ПАНОВ (СДС): Уважаеми господин председател, уважаеми господин президент, уважаеми колеги! Висока чест е за мен, че ще говоря непосредствено след известния публицист Иво Атанасов, който педи известно време написа една много хубава статия, посветена на мен във вестник "Дума", с което ми осигури симпатиите на електората на СДС поне за още две народни събрания. (Одобрителна реакция от СДС, ръкопляскания) Моето изказване ще бъде посветено на програмата на правителството в областта на външната политика. Основните насоки на външната политика, систематизирани в тази програма, напълно ме задоволяват и те не се нуждаят от никакъв особен коментар. В тези основни насоки са подчертани нашите приоритети, приоритети-те на новата и независима външна политика на Република България, започната и провеждана вече цяла година от първото некомунистиче-ско правителство на Съюза на демократичните сили, политика, която получи високата оценка на целия демократичен свят и доведе до приемането на България в Съвета на Европа.

Аз съм убеден, че новото правителство на СДС не само ще продължи, но и ще задълбочи своята балансирана и разумна външна политика: ще възстанови своя, за съжаление, разклатен авторитет като остров на стабилността и спокойствието на Балканите и ще използва и по-нататък огромните предимства, които ни дава фактът, че външният министър на България е и също председател на Сесията на Общото събрание на ООН. Едва ли има съмнение, че най-главният, основният акцент на външната политика на бъдещото правителство в близкосрочен план трябва да падне върху нашата балканска политика, като съсед на бивша Югославия ние сме в много особено положение и целият свят ни гледа под лупа. Искам само да напомня, че спазването на ембаргото срещу Сръбско-Черногорска Югославия е преди всичко външнополитически проблем, а след това финансов, икономически и социален. Това важи особено за търговията с оръжие. В последните резолюции на Съвета на Европа, в чието изработване участвахме заедно с господин Филип Боков, е заложено допускането на международен контрол и чрез производството и търговията с оръжие във всяка страна - членка на Съвета на Европа. И ако бъде доказано, че това ембарго се нарушава, страните ще бъдат изключвани.

Това не означава, че търговия не трябва да има. Но когато се дава път на

сделки с оръжие, те трябва да бъдат перфектни не само във финансово, но и във външнополитическо отношение. Основна задача на новото правителство е да се осигури такъв контрол на оръжейните доставки, които са предназначени за някъде другаде, такъв контрол, че те никога да не достигнат до Босна и Херцеговина.

Този въпрос е твърде болезнен за авторитета на България, особено след непочтената и политиканска провокация на Националната разузнавателна служба и на част от народните представители, довели до недостойното и срамно решение на прословутото закрито заседание на Народното събрание. (Реплики от опозицията)

Надявам се, че по всички тези въпроси, както и по развитието на двустранните отношения със съседните нам балкански страни, както по развитието на идеята за черноморското икономическо сътрудничество новото българско правителство ще активизира своята дейност и ще работи в непрекъснатата координация и синхрон с комисиите по външната политика и по националната сигурност на Народното събрание.

А сега ми се иска просто да изляза от тази област на голямата политика и да погледна какво става там, където тя се ражда - именно във Външно министерство.

Естествено в една програма на правителството, в едни основни насоки не може да бъде казано много за това какво правителството смята да направи в Министерство на външните работи. Но все пак аз искам като народен представител и като член на Комисията по външната политика да споделя какво не ми харесва и какво трябва да бъде направено именно в организацията на дейността на министерство на външните работи.

Според мен една от главните задачи трябва да бъде ускореното разработване и приемане на статута на българския диплома-тически служител. Или ако го наречем с други думи - на правилника на дипломатическия служител в република България. Аз имам информация, че такъв правилник е вече подготвен от колектива на Външното министерство. Аз съм се запознал с него и искам да ви кажа, че той е подготвен на основата на най-добрите подобни правилници на демократичните страни. И много важно е новото българско правителство да му даде ход колкото може по-бързо. И нека този правилник да бъде приет като законов акт на Тридесет и шестото Народно събрание - пак повтарям - колкото може по-скоро.

Друго нещо. Един много болезнен проблем според мен е кадровото обновление на личния състав на Министерството на външните работи. Бяха уволнени много хора. Сега трябва да влязат нови хора - нови хора на изпълнително равнище, които да се учат и просто да навлизат в тази дипломатическа професия.

Имаше проведени конкурси. Имаше според мен, доколкото знам, няколко десетки личности, които са издържали тези конкурси, но още не се назначават. Аз се надявам, че новото българско правителство ще направи, и то в близко време, много за кадровото обновление на Министерство на външните работи.

Според мен трябва да се ускори също процесът на изпращане на нови посланици. Има много страни, където все още се работи на ниво временно управляващи посолство, което е недопустимо, което противоречи на нашите национални интереси и на нашата външна политика. Този процес трябва да бъде ускорен и според мен персоналет на посолствата, дипломатите, които се изпращат, трябва да бъдат балансираны така, че да има и нови кадри във всяко българско посолство, които да работят съвместно със старите кадри,

със старите дипломати на кариерата. Това е много важно. Много важно е във всички посолства да се направи един такъв баланс. Просто не трябва да има български посолства, в които да няма нови кадри. Според мен един друг много важен въпрос е оптимизиране на взаимодействието между Министерството на външните работи и Парламентарната комисия по външната политика, а също и с Парламентарната комисия по националната сигурност, както и с всички парламентарни делегации - както в Съвета на Европа, така и в Парламентарната асамблея на НАТО така и в Западноевропейския съюз, закъдето сега се формира делегация, така и с делегацията, която ще бъде формирана за Европейския парламент. Много е важно всички инициативи както на парламентарно, така и на правителствено ниво да бъдат винаги съгласувани, координирани. Просто и парламентаристите, и дипломатите трябва да говорят на един и същ език и да имат общи инициативи. Един друг изключително важен въпрос е просто болезненият проблем с търговските представители. Трябва също бързо и незабавно във всички страни да бъдат пратени търговски представители. Просто трябва да се разбере, че вече не може да се работи без търговски представители, това е изключително важно и мисля, че новото българско правителство ще го има предвид.

Накрая ще си позволя едно лично мнение, защото не съм много запознат с тази тематика. Но моето мнение е, че политиката на Министерство на външните работи да задържи културните центрове към Външното министерство не е най-правилната. Според мен културните центрове трябва да имат своята автономност. (Одобрение и ръкопляскания от Елка Константинова)

И накрая искам да изразя една обща забележка. В тази програма, която ни е представена от кандидата за министър-председател, няма казано нищо за новата информационна политика на правителството. Според мен тази информационна политика е най-важната. Тя е много нужна.

КЛАРА МАРИНОВА (от място): Точно така.

АСПАРУХ ПАНОВ: Според мен през цялата година бяха направени чудесни неща, но те просто не стигнаха до обществеността именно благодарение на това, че нашите министри, нашите заместник-министри просто не се появяваха достатъчно пред масмедията. И затова се стига до такъв парадокс, че съвременната българска

журналистика не предава новините, а ги създава. Това е недопустимо и това трябва да престане. Просто действително е необходима една нова информационна политика и аз съм сигурен, че тя също ще бъде постигната. Благодаря ви за вниманието. (Ръкопляскания от СДС)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на господин Аспарух Панов.

Има думата господин Любомир Начев от Предизборния съюз на БСП и коалиция.

ЛЮБОМИР НАЧЕВ (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Стефан Стамболов" и СДПД "Ера-3"): Докога ти, о, Катилина, ще злоупотребяваш с нашето търпение? (Възгласи: "Е-е-е!" и смях от СДС, оживление сред опозицията)

И докога този изстрадал народ ще трябва да търпи последиците от твоето неразумно управление? (Силен шум и реплики от СДС)

Навярно с тези думи нашият именит древноримски колега и днес би започнал своята реч, ако имаше възможност вместо в древноримския Сенат да пледира

днес в тази зала. (Шумът и репликите продължават)

Аз, разбира се, не съм Цицерон и затова ще ви попитам съвсем просто: господин Филип Димитров, не се ли чувствате неудобно? Наистина ли не чувствате абсурда на ситуацията? След като в течение на по-малко от една година бяхте фактически два пъти бламиран заради своята политика, днес заставате пред нас, за да искате за трети път нашата подкрепа, за да продължавате същата тази политика, която доведе до оставката на вашия кабинет и която накара българският гражданин една година след началото на управлението на Съюза на демократическите сили да се чувства незащитен от всякога. Вижте какво показват данните, господа! Данните, които вие или не знаете, или не желаете публично да оповестите. Всеки ден в страната се извършва най-малко по едно убийство, по две изнасилвания, по две тежки и десетки среднотелес-ни повреди, по 13 души на ден биват ограбвани. В недалечното минало техният брой е между един и три. Извършват се 153 кражби на обществено и 282 кражби на лично имущество. А само преди няколко години това са 21 и съответно 26. Противозаконно се отнемат по 29 моторни превозни средства. Коефициентът криминални престъпления на 100 хил. души от 385 през 1980 г. достигна 713 за 1990 г. И отбележете - 2151 за първото деветмесечие на 1992 година. По темпове на нарастване на престъпността днес България значително изпреварва средните европейски и световни показатели, а по размера на посочения коефициент бързо се доближаваме до страните с традиционно най-висока криминалност - Съединените щати, Италия и други страни, госпожице Русева! Престъпността вече излиза от поносимите за едно общество размери. Социологическите изследвания убедително доказват и без това очевидната обстановка на страх и несигурност, породена от небивалия криминален бум. Тревогата и страхът от лавинообразно нарастващата престъпност са достигнали днес до всяко кътче на страната. До всяко българско село, до българското село, което до неотдавна беше оазис на спокойствието и сигурността.

Чуйте какво пишат в писмото си жителите са с. Славянци, Сунгурларска община. Писмото е подписано от председателя на Клуба на пенсионерите господин Тихомиров:

"Пишем ви с вик за помощ. Тревожни са дните и нощите ни. Не минава денонощие без кражби. Крадат се пари, коли, каруци, коне, домашни вещи. Регистрирани са вече кражби в обществени заведения. Между крадците има и малолетни. Към тях не се вземат никакви мерки. Смятаме, че е крайно време правителството да помисли за тези малки крадци, защото те са утрешните големи крадци. Живеем постоянно под страх да не бъдем нападнати, ограбени и изнасилени. Вече имаме няколко такива случая. Живеем под ключ денем и нощем, винаги със страх. Такъв страх нашето поколение никога не е изпитвало в миналото. Спеше се на двора, в къщи с отворени врати и прозорци. Днес прозорците на мнозина са с решетки, домовете ни приличат на затвори."

Какво направи вашето правителство, господин Димитров, за да се противопостави на тази престъпна вълна? Какво направихте, за да защитите живота, имуществото и спокойствието на българските граждани? Какво направихте за опазването на деветдесет и пет процентната държавна собственост, която по времето на вашето управление се превърна в разграден двор? Какво направихме за борбата срещу корупцията в държавния апарат? Какво направихме за утвърждаване авторитета и издигане самочувствието на служители-те от правозащитните органи? Въпросите биха могли да бъдат продължени още дълго. Техните отговори ние

очаквахме да намерим във вашата програма, в рамките на вашата концепция за борба с престъпността. Уви! В документа, който ни е представен, няма и помен от такава концепция. Той представлява електичен сбор от названия на закони, които отдавна трябваше да бъдат внесени в Народното събрание, както и становища по отделни проблеми от дейността на Министерството на вътрешните работи и неговите структурни подразделения. Длъжен съм да ви припомня неприятния факт, господин Димитров, че част от тези закони правителството обяви за готови още през м. февруари т. г. Ще ви цитирам част от вашата декларация за констатациите, дейността и намеренията на правителството от м. февруари, където на стр. 4 се казва:

"Разработени са проекти на Закон за разузнавателните средства и методи, на Закон за Националната служба за сигурност. Готови са няколко от предвидените в Закона за Министерство на вътрешните работи други устройствени закони, вкл. и Законът за специалната разузнавателна техника. Усилено се работи за подобряване на проекта на Закон за полицията."

Същите тези закони сега вие ни обещавате, че ще бъдат разработени до края на март 1993 г. На кое от двете да вярваме, господин Димитров? На декларацията ви от м. февруари или на програмата с намерения, която днес ни представяте? Същата тази програма в раздела "Ред и сигурност" приоритетно място се отрежда на такива въпроси като намаляване броя на районните полицейски управления в София от 12 на 6, премахване института на районните инспектори и въвеждане института на кварталните полицаи, на предоставяне на възможността униформените служители от министерство на вътрешните работи да работят извънредно по граждански договор. И нито дума за основните положения в очакваните проекто-закони, които всъщност ще определят бъдещата политика на правителството в борбата с престъпността и вътрешната сигурност.

Извинете, господин Димитров, но това говори или за непознаване на проблемите в тяхната дълбочина, или за нежелание за тяхното решаване. Една зряла, съвременна политика по ограничаване на престъпността в страната, предполага комплекс от мерки за обезсилване действието на криминогенните фактори, приемане на адекватно законодателство и решително подобряване работата на правозащитните органи. Необходимо е да се преодолее съществуващото в съзнанието на мнозина български политици и държавници тесногърдо схващане за борбата срещу престъпността като дейност, стояща извън контекста на основните управленски проблеми, като задача едва ли не само на органите на реда и правораздаването. Ограничаването на престъпността все повече прераства в проблем на националната сигурност, защото бурният ѝ ръст дестабилизира многопосочно обществото, поставя под съмнение прехода към политическа демокрация, пазарно стопанство, култура и възход и гарантиране правата и свободите на българските граждани. Крайно време е да се надживее опасната политическа конфронтация, която не само руши националното единство и резистентността на обществото срещу външен натиск или вътрешно разлагане, но и стимулира висока криминалност. Теснопартийните интереси с всеки изминат ден загубват стойност пред необходимостта от компромиси в името на едно респектиращо единодействие поне по основните въпроси на националната сигурност, спазването на Конституцията и законите, преодоляването на етническите и верските конфликти, хода на икономическата реформа, социалните гаранции и гражданските права, необходими специализирани мерки за превенция и контрол над

престъпността

Изисква се следователно цялостна стратегия за изследване, прогнозиране, създаване на подходяща правна уредба, съобразяване на икономическата и социална политика с целите на превенцията.

Такава криминалогическа стратегия вие нямате! Вие пропуснахте шанса да укрепите националното единство, да овладеете и управлявате надигащите се катаклизми в обществото, да утвърждавате демократичните процеси и уважението към Конституцията и законите, да вдъхвате увереност у всички български граждани в справедливостта и реда, да респектирате престъпния свят.

Нещо повече! Игнорирайки постигнатото през последните години фактическо премахване на политическата престъпност в страната, вие започнахте отново съдебна разправа с другомислещи опозиционни дейци и парламентаристи чрез несъстоятелни обвинения! Вие предприехте масови уволнение по политически причини в Министертството на вътрешните работи и армията, с което поставихте под заплаха цели сектори от националната сигурност на страната. лавинообразното нарастване на престъпността е цената, която българският народ заплаща, но не за демократизирането на обществото, а за порочния начин, по който Вашето правителство се опитва да извърши прехода към пазарно стопанство и политическа промяна. В представената от вас програма, господин Димитров, липсва какъвто и да е намек за промяна на тази конфронтационна политика.

Ето защо аз не мога да подкрепя вашата програма. Благодаря за вниманието. ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на господин Начев.

Давам думата на народния представител Маргарит Мицев от СДС.

МАРГАРИТ МИЦЕВ (СДС): Уважаеми господин председател, уважаеми господин президент, уважаеми дами и господа народни представители! Най-накрая дойде времето българския народ да разбере, че човекът, който е посочен за министър-председател, един достоен за мен човек, е направил с помощта на неговия екип една програма, която спокойно може да се нарече "Програма на доброто бъдеще на България".

Вярно, че в този материал има редица грешки. Аз внимателно го прочехот и например откриху, че е сбъркано разстоянието между София и Мездра, което е посочено тук 240 км, а всъщност това

не е така. Или че предстои удвояването на една жп линия, която вече е удвоена. Но това ни най-малко не накърнява общата висока стойност на един документ, който обсъждахме с господин професор Стоилов сутринта в радиото, и достигнахме до извода, че той действително може да свърши добра работа за България.

Какво имам предвид. Няма да тръгвам от изказването на господин Начев, който е дългогодишен криминалист, криминолог, един от шефовете на Института по криминология и криминалистика към Министерството на вътрешните работи по социалистическо време, когато ни учеха, че видите ли, като поседи социализмът, няма да има престъпления, защото липсвала вече обществено-политическата обосновка и мотив за извършване на престъплението. Но искам да ви кажа, че България излиза и в момента е в процес на разделяне с такива тоталитарни структури, с каквито не беше запознато и испанското общество по време на Франсиско Франко и Баамонде. тогава в Испания също е възникнал проблемът с лавинообразната престъпност, защото Гуардия Сивил и полицията, привърженици на Мануел Фрага и на Франко отказват да защитават обществения ред и сигурност с цел дестабилизация на демокрацията. Но тогава полицейските корпуси са

попълнени от армейския офицери. Аз изключително уважавам българската войска и моите деди са командвали тази войска - това може да се провери. Но аз нямам огромно доверие на онези офицери, които бяха възпитавани в белокаменна Москва, честно ви го казвам.

Ето защо има голяма трудност в тази сфера. Но не това е предметът на моето изказване. Предметът на моето изказване е икономическата платформа на правителството, която за разлика от досегашната е прецизирана и е насочена към оптимизиране на икономическото състояние на страната, което е изключително тежко. България в периода 1912-1918 г. след титанични усилия за обединение на българското племе в една държава загуби огромни територии и беше осъдена да плаща огромни дългове и репарации, възкръсна и се покри с мантията на просперитета. Сега ние сме изправени пред същата хипотеза, с тази разлика, че комунистическият режим нанесе много по-големи вреди, отколкото войните за обединение на България. (Възражения сред опозицията) Но ние в момента имаме тази възможност да обединим всички наши усилия, господа от опозицията, господа от ДПС и господа от СДС, да подкрепим програмата на господин Филип Димитров с оглед да консолидираме нашите усилия и да насочим вниманието си към огромната част от собствеността в страната - това е собствеността в държавните предприятия. На стр. 11, т. 3 има един текст, който е в много голяма степен реалистичен - да се приеме програма за преоформяне на несъбираеми задължения към банката, нещо, което, уважаеми народни представители, аз тук предложих, когато тук се обсъждаше проектозаконът за държавния бюджет и за това и господин Стоилов днес изтъкна по Радио София ли беше, по Радио Стара Загора ли, не си спомням, за признаване дълговете на ТКЗС например за държавен дълг. Ето това сега е сторено. Виждате следователно, че това правителство не страда от нарцисизъм и че този министър-председател не страда от нарцисизъм, а може да се поучи от слабостите, които е допуснал, и да предложи един конструктивен подход за тяхното преодоляване.

Нещо повече, в т. 4, когато става въпрос за инвестиционната програма, забележете, много отчетливо са ситуирани трите групи приоритети. Аз ще се насоча главно към социалните приоритети, защото те излязоха като знаме в исканията за коректив в работата на правителството, издигани и от страна уважаемата опозиция, и от страна на нашия парламентарен съюзник Движението за права и свободи, а и от някои депутати от Съюза на демократичните сили. Тези приоритети включват здравеопазването, образованието, инженерната инфраструктура на населените места и жилищното строителство.

Наред с това обаче в програмата е засегнато и нещо, което е от особено важно значение за българското общество, а именно развитието на частния сектор - на мен не ми харесва това определение, даване приоритет на частната инициатива, защото се знае, че частната собственост ражда свободата на индивида и частната собственост ражда властта на индивида като призната и гарантирана му от закона възможност да живее като свободен човек.

Вижте, поддържа пред Народното събрание становището си за данъчни преференции за частните фирми, запазва данъчните и други преференции за селскостопанските производители, пълното освобождаване - и това искам всички народни представители да го чуят и всички онези, които ни гледат или слушат по телевизията или радиото. Запазва, пак повтарям, данъчните и други преференции

за селскостопанските производители. Пълното освобождаване от данък печалба на частните фирми е антипазарен подход, но стимули-рането цели облекчаване при натрупване на дълготрайни активи, а не за консумация и спекулативно прехвърляне. Ами това е много правилно. София се окзва единствената европейска столица, която има повече мерцедеси, отколкото столицата на Германия. Нека тези средства, натрупани по един или друг начин, да се инвестират, за да може всички българи да имат работа и техните деца да са щастливи. А това нашето бъдещо правителство може да стори.

От друга страна, на стр. 16, раздел IV - Социална политика и духовна сфера, създаване на фонд за социално осигуряване с проектозакон за социалното осигуряване със самостоятелен фонд и изграждане институциите за неговото управление. Аз не се съм-нявам, че Министерският съвет, който изобилства с добре подготвени юристи, ще направи такъв проектозакон, който да позволи впослед-ствие на българските пенсионни фондове, така както е било по времето на Третото Българско царство, да дават вътрешен държавен заем на българската държава. И това се прави само от пенсионния фонд на Български държавни железници например. Дано това, господин Димитров, да стане. И аз мисля, че ще стане.

В пункт трети - приема механизъм за обективно установя-ване на доходите и имущественото състояние на подпомаганите лица с цел ефективно, социално справедливо и целесъобразно израз-ходване на определените средства. Ами това е едно добро решение на въпроса още повече, че в това отношение ще моля господин Димитров, ако бъде избран, а аз в това не се съмнявам, за минис-тър-председател на нашата държава, да ускори процедурата по въвеждане в действие на комисиите по чл. 38 в неотменената глава III от Закона за собствеността на гражданите и по-специално за установяване произхода на така наречените нетрудови доходи. Защото се жалват пенсионери, дрънкат с празни тенджери, а са с кожени палта, каквито такива като моята майка цял живот не са могли да си купят. От друга страна, в точка 4 - приема програми за използване средствата от фонд "Прорфесионална квалификация и безработица", за индексирание социалната осигуровка на безработни и за създаване на нови работни места и, забележете, за квалификация и преквалифи-кация на инвалиди и младежи до 30 години и етнически малцинства. Това в малко правителствени проектопрограми може да го видите и може да се запознаете с него. И в заключение, за да не бъде толкова подробен и обстоя-телствен, искам да ви припомня едно нещо. Навремето цар Симеон Велики обсажда Цариград с 90 хиляди души, а цар Иван Шишман се бори за независимостта на Второто българско царство с 12 хиляди души. Защо това е станало така? Защото България е била разедидена. Нека българският дух, който може да сътвори чудеса, да се прояви в уважаемите представители на опозицията, защото, знаете ли, и на мен, господа, не всичко в работата на това прави-телство ми харесва. Но аз знам, че то го прави с цел просперитета и доброто на България.

Много ви моля да подкрепите достойната кандидатура на господин Филип Димитров и на базата на тази програма да дадете своя положителен вот и той да бъде новият министър-председател на България.

Благодаря. (Ръкопляскания в мнозинството)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на господин Мицев. Има думата народният представител господин Златимир Орсов.

ЗЛАТИМИР ОРСОВ (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП

"Стефан Стамболов" и СДПД "Ера-3"): Уважаеми господин председатели, уважаеми господин президент, уважаеми колеги! Четох онав, което ни се представя като програма, най-добронамерено. И очаквах, че там ще намеря доказателства за промяна на политиката на бъдещия Министерски съвет в областта на селското стопанство. Очаквах това, защото бившият Министерски съвет не получи доверие на досегашната си политика и защото българския народ може и да не иска избори сега, но сега, веднага иска промяна на политиката.

Какво обаче намерих в така наречената програма? Общ обем от 75 страници. От тях 24 програма и 51 страници приложения. От програмата от 24 страници цифром и словом осем реда за селското стопанство! Осем реда, от които единият е заглавие. Но за затвори-те - 25 реда. (Шум в залата)

Какво значи това? Може би бъдещият Министерски съвет ще отделя три пъти по-голямо внимание на затворите, отколкото на селското стопанство? (Оживление, смях) Не се смейте на неща-стието си, господа! Аз не знам дали господин Петров е съгласен с тази логика на бъдещото правителство. В приложенията към програмата се намират 19 реда за досегашните постижения на правителството. Големи постижения в областта на селското стопанство и аграрната реформа и само в 19 реда събрани! Какво красноречие!

Онова, което обещава правителството в областта на селското стопанство и аграрната реформа, се свежда до две неща: възстано-вяване на собствеността върху земеделските земи и ликвидиране на бившите кооперативни стопанства.

В първата област правителството очевидно все още не е разбрало, че възстановяването на собствеността върху земеделски-те земи е нещо важно, но само по себе си без никакво значение за излизане на селското стопанство от кризата. Селското ни стопан-ство се нуждае от държавна подкрепа и подпомагане, господин Димитров. Във вашата програма на страница 10 вие обещавате до края на 1993 г. да се възстанови собствеността върху 50 на сто от земеделските земи. Какво обаче четем в Приложение № 4, което приложение представлява меморандум за средно срочната икономическа политика на правителството и разширено финансово споразумение? В това приложение вие обещавате пред международните финансови институции, че до края на 1993 г. ще възстановите собствеността върху 70-80 на сто от земеделските земи в страната, а в началото на 1994 г. - 100 на сто. На коя страница от програмата да вярваме, господин Димитров?

И още нещо. Обещавате 700 милиона лева за аграрната реформа. Направете сметка - тези 700 милиона лева могат да послу-жат за възстановяването на собствеността само върху 34 на сто от земеделските земи. И то при положение, че никой от хората, които са заети с тази дейност, не получават заплата. Само толкова струва земеразделянето на 34 на сто от земеделските земи. За да се възстанови собствеността върху 80 на сто върху земите до края на 1995 г., както обещавате, ви трябва 1 милиард и 400 милиона лева.

Обещавате да ликвидирате бившите кооперативни стопанства до края на годината и много са интересни мотивите, поради които обещавате това. Аз не мога да не се съглася с тях. Искате това бързо ликвидиране на кооперативните стопанства, защото в противен случай щяло да се стигне до сътресения в селското стопанство и до финансови загуби. Много меко казано - сътресения! Селското стопанство в резултат на вашата политика преживя

земетръс от седма степен по Рихтер, господин Димитров, поне да бяхте преписали първите редове от Декларацията за констатациите, дейността и намеренията на правителството от февруари 1992 г. Там тези четири страници, които са отделени на селското стопанство, започват със заявлението, че селското стопанство е един от приоритетните отрасли в българската икономика. В новата ви програма, в тези осем реда със заглавието, за които стана дума, нито дума за приоритет, нито дума за приоритет на селското стопанство и в приложението. Изглежда вече сте се отказали от тази теза за приоритета.

Сега бих искал да ви кажа каква според нас следва да бъде аграрната политика на бъдещото правителство. Според нас стратегическата цел, която стои пред този отрасъл, е, първо, да се гарантира продоволствената сигурност на страната и, второ, селското стопанство да бъде постоянен и надежден източник на валутни приходи за страната. Основните средства за това са три. Първо, развитие на модерното земеделие.

Второ, държавно подпомагане и насърчаване на селското стопанство и преди всичко производството и изкупуването на селско-стопанска продукция.

Трето, гарантиране на производителите на земеделска продукция на минимален доход, равен поне на средния доход в страната.

И за да бъда докрай конструктивен, ще ви кажа и какви според нас трябва да бъдат спешните задачи, които трябва вашето правителство, ако го изберат, да направи в областта на селското стопанство.

Първо, да спре незабавно продажбата на животни и техника и сгради от страна на бившите ликвидационни съвети, за да могат тези животни, техника и сгради да отидат у хората, които имат

право на дял. С тях да започнат селскостопанска дейност.

Второ, незабавно да бъде даден краен срок за дейността на ликвидационните съвети и те да бъдат поставени под контрола на имащите право на дял. С други думи, които имат право на дял от имуществото на стопанствата, да могат да избират и да осво-бождават ликвидаторите си.

Трето, незабавно да се спре полулегалната война на изпълнителната и съдебната власт срещу новосъздаваните кооперации.

Четвърто, да ускорите възстановяването на собствеността върху земеделските земи. В това Приложение № 4, където сте се похвалили пред международните финансови институции с резултатите от аграрната реформа, на мястото на цифрите има многоточие, защото няма с каква да се похвалите.

И пето, да бъдат удовлетворени исканията на обединилите се в кооперации или други дружества хора за общо въвеждане във владение на земите.

Това, съвсем накратко, господин Димитров, са спешните мерки, които трябва вашето правителство да предприеме в областта на селското стопанство. И за тях вие бихме могли да разчитате и на нашата подкрепа. Да разчитате обаче да ви подкрепим в убий-ствената политика в областта на селското стопанство и да чакате при това да ви целуваме ръцете, е наивно.

Благодаря за вниманието. (ръкопляскания в опозицията)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на господин Орсов.

Давам думата на народния представител от ДПС господин Хасан Али.

Заповядайте, господин Али.

Господин Али помоли малко по-късно да му дам думата.

Тогава удовлетворявам молбата, по изключение, на господин Аджаров, който помоли да зададе кратък въпрос на министър-председателя. (Възражения от мнозинството) Включва се във времето, разбира се.

КОНСТАНТИН АДЖАРОВ (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Стефан Стамболов" и СДПД "Ера-+"): Благодаря ви, господин председатели, аз ви поисках 45 секунди.

Уважаеми дами и господа народни представители, уважаеми господин президент! Искам да задам един въпрос на кандидата за министър-председател и ще то формулирам по следния начин:

добро правителство е това, за което не се говори. По-лошо е това правителство, което всички ругаят, което коментират. А най-лошо е това, което само приказва за себе си, само коментира себе си, само оправдава себе си. И тъкмо това, господин министър-председателю, вие вършите в продължение на една година. На ваше място бих казал писна ми!

Въпросът ми е: не ви ли писна и на вас? Защо е целият този фарс, който разиграваме в момента? Не е ли възможно просто да подадете оставка?

Благодаря ви!

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Бих отговорил и аз, но нямам думи.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ФИЛИП ДИМИТРОВ: Уважаеми господин председателю, уважаеми дами и господа народни представители! Аз вероятно ще поискам думата малко по-късно във връзка с много от интересните неща, които се казаха ту. Но понеже господин Аджаров ме попита дали не ми е писнало случайно, господин Аджаров, има моменти, когато трябва ви призная - ужасно ми писва! Особено слушайки този тип обвинения, които напомнят на един въпросник, в който един голям учен от времето на сведвоенните години беше констатирал, че има категория хора, които обичат да обвиняват другите в едно нещо и в тъкмо противоположното нему.

Но въпросът не е там. Колкото и да ми писне, къщи не са ме учили, че човек има право да сменя от плещите си сам кръста на отговорността. А ако на вас ви харесва да сторите това, моля сменете го. (Ръкопляскания от СДС)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Има думата народният представител от парламентарната група на СДС господин Христо Иванов.

ХРИСТО ИВАНОВ (СДС): Уважаеми господин президент, уважаеми господин председател, уважаеми колеги, дами и господа народни представители! Аз мисля, че е нереалистично да се предполага, че от страна както на отделни представители на Съюза на демократичните сили, така и от парламентарната група като цяло, или ако искате от нашите структури по места не е имало и няма критики към досегашната политика на българското правителство. Но не трябва да се забравя, че тази критика е била винаги насочена към вземането на по-конкретни и по-ясни мерки във връзка с реализацията на крайните цели на програмата на Съюза на демократичните сили.

Аз ще започна всъщност с известна критика към политиката на правителството в социалната сфера, и то в качеството си на член на Комисията по труда и социалните грижи.

На мен ми е трудно да приема тезата, че правителството водеше една преднамерена война със синдикатите. Очевидна беше обаче липсата на опит и на неумение от страна на правителството и в частност на Министерството на труда и социалните грижи във воденето на социален диалог с обществеността и в частност със синдикалните организации.

Съюзът на демократичните сили многократно декларира, че той е против псевносиндикален политически натиск и иконо-мически домогвания. Но очевидно е, че трябва да се прояви разбиране и към обстоятелството, че деполитизирането на синдикатите е функция от раздържавяването на

икономиката и от начина, по който правителството наблюдава и осигурява диалога с конкретните работодатели.

В социалната политика на правителството, което днес ни предлага кандидатът за премиер господин Филип Димитров, е отчетен фактът, че реформата е немислима без широка социална подкрепа и конкретни мерки за поносимостта и прехода. В това отношение, както каза и господин Матинчев, е много трудно да се отрече фактът, че няма промяна именно на базата на досегашния опит и направените критики в подхода на правителството към проб-лемите в социалната сфера. Тези мерки, както е известно, бяха съгласувани много подробно и в преговорите с парламентарната група на Движението за права и свободи.

Ние и в персонален план сме предвидили такива корективи в предлаганото правителство, щото да се гарантира едно справедливо разпределение на средствата, които са налице в държавната

хазна във връзка със социалното подпомагане, за осигуряване на законодателна инициатива във връзка с формирането на самостоятелни социални фондове, мерки за социалната рехабилитация на инвалидите и социално слабите в нашата страна.

Много обстойно и критично беше обсъдено и взаимодействието между отделните институции в нашата страна. Отчетен беше фактът, че в дейността на бъдещото правителство ще се наблегне върху нормализирането и синхронизирането на дейността и взаимоотношенията между институциите на държавната власт, подчертано беше, че това го изискват националните интереси, че това го изисква и авторитетът на България пред международната общественост и международните институции.

Ръководен принцип в работата на правителството и в цялостната политика на Съюза на демократичните сили е, че принципът на разделението на властите и балансът между тях е единственият гарант на интересите на българския народ и че това е единственият реален инструмент, който може да помогне за осъществяването на наличния обществен консенсус у нас, който не знам защо от някои отделни политици все още се отрича.

Според мен няма съмнение, че в България съществува обществено консенсус по крайните цели на програмата, предложена от Съюза на демократичните сили, консенсус по въпроса за необратимостта на прехода към пазарна икономика и към гражданско общество. Съществува и консенсус за това, че този преход трябва да бъде социално гарантиран, защото иначе реформата ще бъде застрашана.

Аз искам накрая да се спра и на програмата на правителството в областта на икономиката и селското стопанство, разбира се, само по принцип и накратко. От страна на нашите опоненти бяха отправени много критики по въпроса за поземлената реформа, по въпроса за мерките в икономиката, сигурно програмата търпи критики по отношение на конкретизация, но едно не може да се пропусне от програмата, която представя правителството на България. За мен основното в тази програма е, че в нея се очертава намерението на това правителство да се утвърди действително като едно правителство на смяната на собствеността. Ние всички сме съгласни по въпроса, че връщането на земята беше забавено, че приватизацията не тръгна с необходимите темпове, но всички сме съгласни и по въпроса, че в момента трябва да се реши радикално въпросът със собствеността и правителството много добре съзнава, че проблемите на българското село, проблемите на поземлената реформа и по-нататъшното подпомагане на земеделието са приоритет номер едно на неговата политика.

Аз съм съгласен с това, че и ние всички тук заедно в този парламент трябва да обмислим мерки, свързани с технологичното разрешаване на този проблем, с неговото финансово обезпечаване, с гарантирането на производството, по този въпрос съществува съгласие и аз мисля, че това съгласие трябва да бъде облече–но тук в конкретни действия както в този парламент, така и от страна на правителството.

Съюзът на демократичните сили осъзнава много добре, ако искате дори егоистичната идея, че от крайния изход и бързо–то връщане реалното връщане на земята зависи от формирането на оная естествена социална база на Съюза на демократичните сили, която му е необходима. Но не това е най-важното.

Много по-важно е това, че го изисква националният инте–рес и съзнанието, че нищо не стои по-високо от хляба на българ–ския народ. И именно поради това за мен е декларирано и обоснова–но намерение на правителството да работи за радикална смяна на собствеността в нашата страна, и аз мисля, че това може да бъде единствено основната и централна мисия и задача на едно правителство на Съюза на демократичните сили.

Аз ви призовавам в този тежък момент за нацията да го подкрепите...

Благодаря ви! (Ръкопляскания от мнозинството)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на господин Иванов.

Уважаеми господин Хасан Али, очакваме вашето изказване.

Заповядайте!

Искам само да ви информирам, че Движението за права и свободи е изразходвало 14 минути от определеното му време.

ХАСАН АЛИ (ДПС): Уважаеми господин председател, уважаеми госпожи и господа народни представители, уважаеми господа минис–три и кандидат–министри! Понеже проблемите пред земеделието са много сложни и тежки както и снощи, така и тази заран се наложи да се занимавам с част от тях, така и не можах да се подготвя както трябва за това изказване и ще ме извините, ако някъде допусна нещо несистематично.

Уважаеми господин председател, уважаеми колеги! В програ–мата, представена от правителството, се отделя внимание и на проблемите на земеделието - поземлената реформа, проблемите с безимотните, както и за тютюна и тютюневите изделия. Прави впечатление, че и в програмата, както и винаги когато представи–тел на правителството застане на тази висока трибуна, щом става въпрос за земеделието говори изключително за поземлената реформа. Според мен щом програмата обхваща един период от 1993 г. до 1995 г. включително, би било нормално да бъдат обхванати не само проблемите на поземлената реформа (реплика от блока на СДС: За шест месеца!), дори да бъдат за шест месеца, уважаеми колега, а осъществяването на цялостната аграрна реформа в страна–та.

В програмата не се цитира пакет от закони, които биха осигурили изпълнението и осъществяването на аграрната реформа в България. Имаше обещания до края на 1993 г. да се възстанови правото на собственост върху 75 на сто от земите, но в програмата се говори за 50 на сто, а преди малко един колега намерил в приложенията да се говори и за 75 на сто възстановяване правото на собственост върху земеделските земи.

Според мен този процес на възстановяване на собственост–та върху земеделските земи може да се ускорява чрез икономически стимули и санкции на хората, които отговарят за осъществяването на поземлената реформа у нас, като се започне от заместник–министъра, който отговаря за поземлената реформа, и се стигне до обикновения член на общинската

поземлена комисия. Засега оставам с впечатлението, че почти всички получават еднакви заплати, независимо от това, кой колко работи или изобщо не работи, а фактически само работи като чиновник в тези поземлени комисии.

В земеделието има и един тежък финансов проблем, който се отнася за задълженията на организациите по § 12 от Закона към банките. Именно поради тези задължения ликвидационните съвети не могат да изчисляват дяловете от имуществото на тези организации, но има и трагични положения, както е в село Млечено, община Ардино, където от две години тютюнопроизводителите за произведения от тях тютюн не са получили нито една стотинка именно заради такива задължения на организациите по § 12 от Закона към банките.

Разбира се, този въпрос е един сложен въпрос, тежък въпрос и аз смятам, че ние, в Народното събрание, също можем чрез допълнение и изменение на закона да подпомагаме действията на правителството в това отношение. Другият основен проблем е проблемът за безимотните. Когато приехме още първия път Закона за земята ние включихме няколко члена за оземляване на безимотните и малоимотните земеделци. За съжаление общинските поземлени комисии продължават все още да отказват и не приемат заявления от безимотните. Процедурата в закона за оземляване също се оказва неефикасна. От 5 февруари 1885 г. има един закон за земята, където много по-демократично и по много ефикасен начин се решава въпросът за оземляването. И аз смятам, че нашето правителство ще вземе предвид и ще изготви такава ефикасна процедура за оземляване на безимотните. И аз се радвам, че този проблем намира своето място в програмата на правителството.

По проблемите на тютюна и тютюневите изделия. Радвам се също, че този проблем е включен в програмата на правителството. Аз се надявах в пленарната зала и в комисии преди това да се внесе официален законопроект за тютюна и тютюневите изделия. Поради това, че не стана, се принудихме с още един колега от Съюза на демократичните сили със съдействието на колегите и от БСП да внесем един законопроект за тютюна и тютюневите изделия, който да съчетава интересите на тютюнопроизводителите с интересите на държавата.

Аз смятам, че ако правителството подаде ръка на тютюнопроизводителите, те ще напълнят държавния бюджет така, както са го правили десетилетия наред. Засега изкупните цени на тютюна, определени от държавната фирма "Булгартабак", според тютюнопроизводителите не покриват дори направените материални разходи за тютюнопроизводството. През последните десет години цените на материалите и услугите са нараснали от 10 до 50 пъти, но изкупните цени на тютюна през този период са нараснали само шест пъти и половина. Последното нарастване от 25 на сто при очакване сто на сто инфлация не зарадва особено тютюнопроизводителите и аз смятам, че нашето правителство ще намери временно, но ефикасно разрешение на този проблем, което, пак повтарям, ще допринесе за стабилни приходи в държавния бюджет както тази година, така и през следващите години. Моето желание беше в тази програма да видя и една програма, така да се цитира приемането на една такава програма за развитието на планинските и полупланинските райони. Засега тези райони, не искам да използвам силна дума, но са забравени от правителството. Би било правилно правителствен екип да посети тези райони, да се запознае с огромната безработица,

затворените цехове, бездействащите машини, вносна техника, някои от тях дори от Япония, квалифицирани работници, но безработни, отчаяни напълно обезверени хора.

Мисля, че в тези райони и това, което може да се направи, и малкото, което трябва да се направи, и това не се прави.

Цитирайки въпроса за планинските и полупланинското земеделско изобщо за тези райони, аз нямам предвид само електората на Движението за права и свободи, както обичайно пишат някои наши вестници.

Аз имам един такъв въпрос към представителите на правителството: ще има ли най-сетне национална кредитна централа за кредитиране на земеделието? Сега ние ликвидираме организациите по § 12. Какво ще дойде след това? Какво ще бъде след тези организации? Ще има ли подкрепа от страна на правителството за това, което ще създадем в нашето земеделие?

Имам едно конкретно предложение към господин министър-председателя Филип Димитров - в момента не е в залата, но господата министрите са тук - върнете хубавото име на Министерството на земеделието. Земеделието има достатъчно проблеми и без това, нека да не измъчваме и селскостопанските специалисти, и земеделците с това сложно име на министерството. Смятам, че поне това можем и сме в състояние да осъществим. (Ръкопляскания.)

Уверявам господин министър-председателя и бъдещите министри, че винаги ще имат разбиране от страна на Комисията по земеделското към Народното събрание.

РЕПЛИКА ОТ БСП: А, не, това не може да го казвате така...

ХАСАН АЛИ (ДПС): За ваше сведение, напоследък, макар че има и други приказки от колегите от БСП в момента, но колегите - членове на тази комисия от БСП и те знаят много добре, че напоследък почти при пълен консенсус приемаме всички законопроекти, които се отнасят за земеделието и са в интерес на земеделието. Това, което се отнася за напредъка на нашето земеделие, винаги ще бъде добре прието и от нашата комисия и ще имате подкрепата на нашите колеги от Комисията по земеделие и, разбира се, и от мен - като народен представител.

Едновременно с това аз моля правителството да не прехвърля своите задължения, които се отнасят за земеделието към парламента. Става въпрос за някои текущи задачи на земеделието, които са пряко задължение на органите на изпълнителната власт.

Затова че не бива да се ревизират законите, говоря за условията, които поставя правителството за успешната си работа. Не знам какво се има предвид, като се цитира в програмата, че трябва да не се ревизират приетите от Народното събрание закони. Може би трябва да се съгласим с предложението, че не бива да бъдат ревизирани, но те не може да не бъдат допълнени и изменени, защото такива допълнения и изменения се правят както от депутатите

от СДС, така и от БСП и ДПС и в момента. И щом сме демократична държава и имаме демократично избран парламент, не може да се слага такава забрана. И аз смятам, че нещата в живота са много по-сложни, отколкото ние ги представяме в приетите от нас закони в това Народно събрание и не можем да приемем едно такова условие те да не бъдат допълнени и изменени. Изменения и допълнения ще има!

След като прочетох програмата, след като се запознах и с положителните страни и с някои пропуски, които според мен са допуснати, аз смятам, че ако се изпълни това, което е записано в тази програма, имам основание и аз заявявам пред всички мои колеги, че ще гласувам за подкрепа на министър-

председателя и правителството! (Ръкопляскания.)

Благодаря ви. (Ръкопляскания.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на господин Хасан Али. Часът е 12! Символен час!

На Парламентарната група на СДС остават за изказване 19 минути, на Парламентарната група на БСП остават за изказване 27 минути, на Парламентарната група на Движението за права и свободи - 4 минути. Това прави 50-минутно продължаване на дискусиите. Ние можем да продължим днешното работно време с два часа, както е казано в член 32, ал. 1: "Не с повече от два часа." Същевременно във втората алинея на същия член от правилника е фиксирано, че имаме възможност да проведем и извънредно заседание. Затова аз ще ви моля да се направи най-напред предложение за удължаване на работното време с два часа и след като това бъде гласувано, ще дам един час почивка.

Заповядайте, госпожо Михайлова.

ЕКАТЕРИНА МИХАЙЛОВА (СДС): От името на Парламентарната група на СДС искаме удължаване на работния ден с два часа.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Направено е предложението.

Обратно предложение няма. Гласуваме първо това предложение за удължаване на работното време с два часа. Моля, гласувайте!

Резултати: гласували 175 народни представители, за удължаването на времето - 163, против - 5, въздържали се - 7.

Имате думата по процедурен въпрос.

НАТАША ДАЧЕВА (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Стефан Стамболов" и СДПД "Ера-3"): Нашата Дачева, БСП.

Господин председатели, тъй като оставащото време, включително и с удължаването с два часа на заседанието, явно е отсега, че няма да стигне за приключване на дискусиите, за отговор от страна на кандидата за премиер, за тайното гласуване за премиер и оттам нататък за избиране на Министерски съвет, то от името на парламентарната ни група предлагам от 15 часа да проведем извънредно заседание с дневен ред точка единствена: "Избор на министър-председател и Министерски съвет."

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Убеден съм, че няма да има обратно становище. Моля да гласуваме предложението на Предизборния съюз на БСП за провеждане на извънредно заседание от 15 часа с единствена точка: избор на министър-председател и Министерски съвет на Република България. Моля, гласувайте!

Резултати: гласували 174 народни представители, за извънредното заседание - 150, против - 20, въздържали се - 4 народни представители. Следователно, ще има извънредно заседание.

Доколкото разбирам от настроението в залата желанието е за по-кратка почивка. Давам половин час почивка. (Звъни.)

(След почивката)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Продължаваме заседанието. Има думата народният представител от БСП господин Иван Генев. Отново напомням, БСП има 27 минути.

ИВАН ГЕНЕВ (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Стефан Стамболов" и СДПД "Ера-3"): Уважаеми господин председател, уважаеми колеги, господин Филип Димитров, представения от вас материал, особено в частта му за външната политика, не би могъл да се оцени по друг начин, освен като квази програма. Този материал е едно неуважение към народните представители и към самата институция - парламент.

Откъде идва суровата, но справедлива оценка? Тя идва оттам, че с тази квази програма вие не правите и най-малък опит, за да преодолеете големите международни минуси, които натрупа вашият предишен кабинет. Какво конкретно имам предвид? Общозвестен факт е, че възникна напрежение между различните центрове на външнополитическа активност, включително вътре в кабинета. Междунституционна-та баталия вредеше на страната. И каква е вашата реакция, вашата загриженост? Никаква! От този материал на всеки става ясно, че всяко правителство на Филип Димитров не само че не полага, но и няма намерение да положи усилия за изграждането на общ координационен механизъм в областта на външната политика, механизъм, който стабилно да се опира на трите координата - правителство, президент, парламент. Нещо повече, вие блокирате разработването и приемането на общонационална концепция за нова външна политика на Република България, която да бъде подчинена само и единствено на националните интереси.

Всичко това доказва, че подобен кабинет ще мисли и действва извън времето, извън реалностите, че подобен кабинет само ще имитира общонационална външна политика, а всъщност ще възпроизвежда няколко съмнителни външни политики.

Моят въпрос към кандидат-премиера е от лични и групови интереси ли ще ръководите международната дейност на България? Как въобще смятате да я ръководите след решението на Народното събрание от неговото закрито заседание, а именно, че сте създали предпоставки за уронване на престижа на Република България и за накърняване на националната ѝ сигурност?

СВОБОДКА СТЕФАНОВА (от място): Не ви ли е срам бе?

ИВАН ГЕНОВ: По-нататък, тази квазипрограма е абсолютно импотентна от законодателна гледна точка. (Реплика от блока на СДС: "Е-е, засрамете се бе!")

Господин Филип Димитров най-малкото би следвало да предвидите внасяне на законопроект за участие на България в международните договори. И знаете ли защо? Не само поради изискване на Конституцията, но и заради това занапред да не изпаднат в унижително и смешно положение големи групи депутати, както беше например с тези 64 депутати от СДС, включително и господин Панов, които преследваха импичмент на президента, въпреки нормите на международното публично право, съгласно които държавният глава екс официо може да сключва международни договори.

Уважаеми колеги, в този материал аз не виждам гаранции срещу небългарски външнополитически ходове от страна на премиера и неговия кабинет. (Реплики от блока на СДС.) Вероятно никога няма да забравите, господин Филип Димитров, че стъпихте погрешно и аматорски, а ако е било премислено, толкоз по-зле, през пролетта на тази година на едни възвишения - Голанските, стъпихте на територия с неуреден правен статут, в район, където България има традиционни отношения и трайни интереси. И по такъв начин поставихте под съмнение тези отношения и интереси.

По всичко изглежда, господин Филип Димитров, че небългарските външнополитически ходове, действия и бездействия са вашето амплоа. И сега вие се опитвате да наказвате Русия, като вече два месеца оставяте посолството ни в Москва без посланик. Умишлено вече два месеца Министерският съвет не е предложил на Президента подходяща кандидатура. Това е недружествен акт към Русия, от който обаче страда

България - собствената ви страна, господин кандидат за премиер. Аз настоявам за гаранции в този материал, че ще се води българска по характер външна политика, защото е недопустимо, господин Димитров, само преди месеци да имаше консенсус по специфичната природа на черноморското икономическо сътрудничество, а сега, съвсем наскоро, да се опитвате да извивате ръцете на членовете на Комисията по външна политика, за да благословят турската инициатива за политическо институционализиране, за създаване на парламентарна асамблея на черноморското икономическо сътрудничество, далеч преди то да е донесло икономическа полза.

Уважаеми колеги, в тази квазипрограма няма прегради към досегашния международен нихилизъм, относно решения и резолюции, приети от международните организации. Европейският парламент, Съветът на Европа, Интерпарламентарният съюз се занимават с нас не заради постижения, а заради пороци. А без спазване на международното право и морала в политиката, всяко едно правителство е обречено.

Признак на пълно невежество е, господин Филип Димитров, да се пише в представения ни материал за някакъв съвет за сигурност и сътрудничество в Европа. Другото име на Хелзинкския процес е Съвещанието за сигурност и сътрудничество. Поне това трябваше да се научи.

Сумирайки казаното дотук, аз не мога да не се съглася с извода, господин Филип Димитров, че с външната политика на всеки един ваш кабинет България ще се асоциира по-скоро с отвъдния свят, отколкото истински с Европа. (Весело оживление, реплики в залата.)

Уважаеми господин председател, уважаеми колеги, страната има потребност от друга формула за управление, от нова вътрешна и външна политика, която не е по възможностите на крайно десните политически сили. (Реплика от блока на СДС: "Като Съветския съюз")

И тази нова формула и нова политика неизбежно ще намерят своите носители в не толкова отдалечено бъдеще. (Ръкопляскания от блока на БСП, възгласи и реплики "КГБ, КГБ" от блока на СДС.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на господин Иван Генов. Има думата господин Николай Слатински.

НИКОЛАЙ СЛАТИНСКИ (СДС, посрещнат с възгласи "А-у-у" от депутати от БСП и коалиция): Уважаеми господин председатели, уважаеми господин министър-председателю, господа депутати и министри. В течение на няколко седмици за втори път заставам пред вас, за да говоря по залегналите в програмата на Съюза на демократичните сили принципи и виждания в областта на националната сигурност, отбраната на страната и опазването на обществения ред.

Вие много добре съзнавате, че всяка политическа сила, която иска да бъде уважавана, следва своите принципи. Моята задача днес и тук е облекчена, защото въпросите, които ще засегна, принципите, зад които застава СДС и правителството на господин Филип Димитров, отговарят на националните интереси и защитават правото на българския народ да живее в демократична и мирна страна, поела тежкия, но необратим път към интегриране с европейските и евроатлантическите структури за сигурност.

В програмата на правителството е ясно подчертано намерението за задълбочаване на сътрудничеството ни с НАТО* и Западно-европейския съюз. И това в никакъв случай не е само пожелание, характерно за бившите социалистически страни. То се опира на реалното признание, това искам да го чуе господин Иван Генов, на реалните контакти, на реалните програми за сътрудничество. Един процес, в който нашите успехи са свързани с големия

автори –тет на изпълнителната ни власт и на факта, че най-сетне НАТО* и ЗЕС** имат възможността да общуват с младо поколение политици, необременени от сътрудничество с предишния тоталитарен режим. Гласуването за новото правителство в този аспект е най-голямата и надеждна гаранция за националната ни сигурност.

Тук е мястото, господа народни представители, да отворя една скоба и да споделя с вас свежи впечатления от Северноатлантическата асамблея в Брюж, която завършва днес и от която аз се върнат вчера. Длъжен съм да ви кажа, че за тези два-три месеца на политическа криза и особено след покушението срещу първото демократично правителство, извършено с помощта и на Националната разузнавателна служба, всичките тези събития се отразяват крайно негативно на международния авторитет на страната, не на СДС, а на страната. На нас в Брюж ни трябваша много усилия, за да уверим парламентаристите от страните - членки на НАТО*, че в България е невъзможно БСП да дойде на власт, че България ще остане остров на спокойствието на Балканите, че политическата криза ще бъде преодоляна и че демократичните сили ще продължат да управляват страната ни.

Ето защо ви призовавам, воден от мисълта за интересите на българското общество, да подкрепите категорично новото прави –телство. Гласувайки за това правителство, вие ще гласувате за успешния ход на България към европейските институции.

Уважаеми дами и господа, нека отворим заслепените от политически страсти очи и да погледнем какво става наоколо. Ние сме във взривоопасен регион. България за тези 13 месеца последователно подобряваше отношенията си с всички балкански страни. Дори и в оставка, правителството на Филип Димитров продължи да търси пътища, договори и споразумения за по-нататъшно укрепване на мерките за доверие и сигурност с нашите съседи. Тази политика на сигурност се приема от влиятелните политически сили не само в Европа. Гласувайки срещу Филип Димитров, нашият парламент рискува да бъде обвинен, че гласува срещу тази полити –ка, че се отказваме от досега изповядваните принципи и се връщаме към старите понятия за създаване на алианси и оси срещу наши съседи.

В този ред на мисли аз съм длъжен да изкажа максималното си удовлетворение от ясните и категорични намерения на българ –ското правителство за продължаване на военната реформа в Бъл –гарската армия. Няма да издам ни каква тайна, ако кажа, че в тези убедителни постановки се вижда новия лъх, която привнася предлагания нов министър за отбраната. СДС бе първата политическа сила, която дръзна да предложи цивилен министър в това неверо –ятно сложно министерство. Ние вървахме по метода на пробите и грешките. Имам предчувствието, че поуките са направени в пълна мяра и най-накрая България ще има един принципен, млад, неподкупен и интелигентен министър на отбраната.

И аз съм оптимист, че ако това правителство бъде оставено да работи нормално, ако то не бъде шантажирано с често попу –листки и по някога безпринципни синдикални действия, ако българ –ският генералитет изживее типичното за пагона недоверие към цивилния министър, ако всички представители на всички институции на властта се учат да разбират правилно и принципно постановки –те в нашата Конституция, то в сферата на отбраната и въоръжените сили залегналото в тази програма ще бъде изпълнено. И тогава

България ще има утвърдена концепция за национална сигурност и военна доктрина, съчетаваща националните ни идеали с присъщия ни реализъм и

прагматизъм и с политическите реалности на континента и в региона. Този път няма да апелирам към министъра постфактум, а още сега ще се обърна към него с категоричното настояване най-сетне да бъде внесен в парламента новият Закон за отбраната и въоръжените сили. Законът е готов, той е един закон силен, изцяло отразяващ изискванията на Конституцията. И искам да ви уверя, че фактът, че именно днес, когато се решава съдбата на новото правителство, ние все пак стоим на тези категорични принципи, показва, че не са в СДС хората, които искат да вземат повече от конституционната власт над отбраната и армията. Нашите военнослужещи имат право да разчитат на парламентарна подкрепа за това правителство, защото точно това правителство в своята програма ще направи всичко възможно да гарантира реалната депо-литизация в българската армия и въоръжените сили. Защото там започват да протичат обратни процеси на реполитизация, свързани с това, че много от политическите кадри все още са там и все още вярват, че властта в нова България ще бъде "червена". И именно това правителство въпреки сложните икономически условия ще намери сили и възможности да даде надеждни гаранции за бое-способността на българската армия, за издигане на унижения от годините на тоталитаризма авторитет и обществен статус на българ-ското офицерство, за подобряване на социалното положение на военнослужещите. Правителството на СДС никога не е търсило, и това правителство също няма да търси, евтини ефекти за печелене на някои кариеристични сърца в генералските сърца чрез присъст-вие на старателно организирани и широко рекламирани мероприятия. Рецептата на правителството на Съюза на демократичните сили е била и ще бъде: денонощна работа, безкрайно уважение към родо-любивите и храбри наши войни, зачитане и непрекъснато провеждане практиката на гражданския контрол над въоръжените сили. В унисон с ефективния парламентарен контрол, от който този или онзи гене-рал гледа да се поизплъзне, ще бъдат гарантирани надеждно и демократично взаимоотношенията между цивилните и военните.

Само едно правителство на Съюза на демократичните сили може реално да проведе гражданския и обществен контрол над армията и въоръжените сили. В тази връзка е крайно наложително да се сложи най-накрая точка на конституционния абсурд да има служба, каквато е националната разузнавателна служба, която игнорира правител-ството и парламентарния контрол, която създава трайно впечатление в обществото, че се самопоставя над държавните механизми на функциониране на властта, че тиражира компромати и шантажира суверенно избрани депутати със свои материали. В заключение искам да подчертая своето удовлетворение от набелязаните мерки за укрепване на обществения ред в стра-ната. Веднага си личи, че в ръководството на МВР работят хора, които принадлежат към нравствения капитал на нашето общество.

Може би ще ме упрекне господин Филип Димитров, но аз ще издам още една тайна може би, поздравявайки го, че въпреки натиска от всички страни, той успя да отстои върха на пирамидата на това министерство. Защото хиляди забогатели чрез незаконни дала-вери спекуланти, хиляди, изпращали огромни "червени" пари, ловки аферисти, хиляди, осъществили или замислящи убийства, кражби, изнасилвания хора, престъпници стискаха пръсти и се надяваха от това министерство да бъдат отстранени неговият министър господин Йордан Соколов и главния секретар господин Богомил Бонев. Още веднъж трябва да се подчертае, че отстояването на тези хора, е отстояване на обществения ред в нашата страна. Защото е тежко времето, което стовари

върху нас с десетилетия стаяваната вредна енергия. Преходният период у нас, както и във всички бивши социалистически страни, отприщи негативни емоции и страсти на СМЛЯНИ, унижавани, отъпявани от комунистическата идеология съзнания. Битката с тези страсти и престъпления е нелека. Ето защо правителството и МВР полагат титанични усилия да овладеят нарастващата престъпност. Всяка тяхна крачка, всяко тяхно усилие се натъква на саботаж, на все още мислещи в "червено" прокурори, съдии, следователи и полицаи, все още мислещи в "червено", общински чиновници, които са против държавната власт, само защото тя се осъществява от СДС, които чакат с нетърпение властта да падне, които продават свежо получена информация, които пребиват и предупреждават престъпника до неговото залавяне или го пребиват след неговото залавяне, които са заинтересовани да скрият своите престъпления чрез шантажиране на политическата власт в страната.

Всички политически сили и вие, господа от БСП, трябва да осъзнаете, че престъпността е общо бедствие и е престъпно от нейния ръст, от статистиката ѝ да се търсят политически дивиденди. Нека подкрепим законите, които това правителство внася в парламента, а не всячески чрез саботаж да пречим на тяхното приемане, нека подкрепим структурните реформи в системата на Министерството на вътрешните работи! Нека защитим исканията на Министерството на вътрешните работи за средства, техника и уважение! Политическата криза удря не само по успешния ход на реформата, не само по международния авторитет на тази страна, тя удря и по вътрешната ни сигурност. Подкрепата за новото правителство означава подкрепа за безкомпромисната борба срещу криминалната и организираната престъпност, означава подкрепа за решителната битка, която засега само съюзът на демократичните сили води срещу надигащата се и обхващаща страната ни корупция, срещу ширещата се вече интернационална и наша, родна мафия.

В този тежък миг, в навечерието на зимата да си против правителството на СДС, да си против спокойствието, да си против усилията за опазване на реда и сигурността на гражданите, за мен си е чиста проба политическо базразсъдство.

Завършвайки, аз апелирам към всички народни представители, дори и тези, които по една или друга причина, по едно или друго внушение, мислят злото на СДС, да надраснат тази разрушителна страст, за да не се окаже после, че мислейки злото на СДС, те са сторили зло на България. Благодаря ви.
ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на господин Николай Слатински.

Има думата уважаемата госпожа Мариана Христова.

МАРИАНА ХРИСТОВА (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Ст. Стамболов" и СДПД "Ера-3"): Мариана Христова, Социалистическа партия.

Уважаеми господин председател, уважаеми господин Президент, уважаеми господин Димитров, уважаеми колеги! Удовлетворена съм, че днес, когато обсъждаме избора на новото правителство на България, пред нас има програма, програма, която сочи приоритетните цели и предстоящите действия на правителството, което предстои да изберем. Много ми се искаше, господин Димитров, тази програма да ни бъде представена със съответната структура на това ново правителство и със съответния състав, който не знам защо на този етап, когато искате нашето съгласие или одобрение, трябва да го държите в анонимност. Но, надявам се, че малко

или много фактът, че днес, на това обсъждане, имаме поне програма, макар и поставена в скоби в раздадения ни материал, е все пак крачка напред. Разрешете ми да направя няколко бележки и препоръки по раздела "Правосъдие". Като юрист, като народен представител и член на законодателната комисия одобрявам мнението на господин Димитров за важността на трите сфери, с които започва програмата на това правителство, а именно: правосъдие, обществен ред и отбрана. И аз като Вас, господин Димитров, ги считам за приоритетни и моля да имате предвид бележките, които ще направя за моите виждания във връзка с изложените от Вас факти и намерения.

По моя преценка в подраздела "Правосъдие" програмата е готвена набързо, за да отговори на един политически ангажимент. В нея липсват острите и труднорешими проблеми и не се търсят оптималните решения. Впечатлява например, че в този раздел не е изложено виждането на правителството за укрепване на съдебната система след извършения кадрови погром в нея. Не е тайна вероятно и за Вас, господин Димитров, най-вече като действащ юрист, че в много райони на страната катастрофалната липса на следователи, съдии и прокурори с нищо не може да бъде компенсирани. Аз преди малко разговарях с един колега и му казах, че за мен е много важно кой ще бъде министърът на правосъдието. Той каза: "Колежка, ориентирайте се. На първия

ред стоят кандидатите за министри, които остават в правителството, а на останалите редове са сменените." Та ако съдя от стоящите на първия ред, предполагам, че господин Лучников ще остане като министър на правосъдието, така че моите бележки са и към него в тази посока.

Проточилите се следствия, съдебни дела вредят както на обвиняеми и подсъдими, така и на пострадалите от престъпленията. Отдавна количествената липса на кадри в областта на съдебната система доведе до влошаване на качеството на разследването по наказателните дела. Няма тревога на правителството за неразкритата престъпност, която е в небивали размери в сравнение с предишните години, и то специално за тежките престъпления. Няма нито споменати, ни то поставени за решаване новите специфични тенденции на престъпността у нас. Липсва например, господин Лучников, виждане и концепция по отношение борбата с организираната престъпност. Липсва например концепция за увеличаване броя на противообществените прояви на децата и младежката престъпност. Липсва например виждането на правителството по отношение на престъпленията, свързани с нарушение на правата на децата. А няма съмнение, че проституцията и най-вече проституцията сред малолетните е един факт в нашето общество, по който никой за съжаление - нито Народното събрание, нито правителството няма концепция за борба.

Ние очаквахме в тази програма да бъдат променени или да бъдат направени предложения за промяна на основните функции и задачи на Министерството на правосъдието, утвърдени с Постановление № 44 на Министерския съвет от 1992 г., където в точка 5 е записано, че "то инспектира работата на съдебната система и наблюдава дейността на адвокатите" и т.н.

Правителството беше длъжно да предложи концепция за правната реформа, за разделяне функциите в съдебната власт, за гарантиране реално независимостта на прокурорите, следователите и съдиите. Вместо това в раздела за законодателната дейност ни се предлагат пет нови закона. Три от тях, господин Димитров, са за икономическата сфера. А другите два, които ни предлагате, ме изненадаха.

Законодателната комисия три месеца подред работи по измененията на Наказателния кодекс. Ако вие в края на декември внесете в Народното събрание нов наказателен закон, как бих те могли да обясните изгубеното време в тази посока? Налагаше ли се толкова загуба на законодателно време, при положение, че сте имали готовност за нов закон?

А дали всички проблеми на правосъдието биха се решили, ако Вие внесете нов закон за лицата и семейството?

Къде са онези закони, които беше необходимо да внесе това правителство, за да може да спази § 4 от преходните разпоредби на Конституцията, за да се приемат новите закони - процесуални и устройствени - на съдебната система?

Възможно ли е Вие да въведете новата тристепенна система, при положение, че Конституцията предвижда това да стане след приемане на съответните закони? Чия е вината за тяхното забавяне? Какви са пътищата за наваксване на пропуснатото? Как правителството ги вижда и как ще ги реализира? Ето, във всички тези посоки няма нито ред във Вашата програма. И това мен сериозно ме тревожи.

За съдебната система сте отделили точно десет изречения, разположени в 19 реда. Те нямат връзка помежду си. Освен затова, че ще се въвежда тристепенната система, без да е налице необходимата законова основа, както изисква Конституцията, ме изненадва например изявлението на правителството, че ще създаде нормативна предпоставка за постепенно преминаване към частен нотариат.

Господин Димитров, в Закона за устройството на съдебната система пишеше друго. Ако това не е виждане на вашето правителство, защо ни губихте времето с този закон? Как може да имате концепция и виждане, различно от това, което сте внесли като министър-председател, подписал и за внасяне, като министър-председател и на предишното правителство, а твърдите, че реформите ще продължават?

Няма да се спирам на съдържанието на точка 3. Не искам да говоря за тяхното съдържание. Но ме впечатляват някои неща, за които може би трябва да помоля господин Александър Йорданов не като председател на това събрание, а като литературен критик да ми помогне в тяхното изясняване.

Какво означава, господин Димитров, "хуманизиране на материалните условия"? Материалните условия могат да се създадат, могат да се подобрят, но как ще ги хуманизирате? И как по-нататък да свършим второто ви искане...? (Реплики от залата, които не се разбират) "Усъвършенстване на изолацията"... Случаите добре какво сте записали - "усъвършенстване на изолацията и диференциране на настаняване на лишените от свобода, смекчава-нето ѝ до максимално допустими граници".

Моля ви, не ме карайте да се притеснявам, когато чета всичко това! Нито дума в този раздел, макар че Злати ми завиди за това, че били двадесет и няколко реда, нито дума няма по един такъв проблем, например: България подписа една конвенция, след което смъртното наказание у нас се счита за архаизъм. Внесен е един проект за изменение на Наказателния кодекс и специално за замяна на смъртното наказание с доживотен затвор. Ако това се приема и вървим по пътя към Европа, какви са вижданията на правителството специално в раздела "Затвори" за условията, при които ще бъде изпълнено това наказание? Има ли създадена база в тази посока? Защо за това не сте се загрижили?

Вместо това ни уведомявате, че ще завърши строежът на болницата в

Затвора - Ловеч. И още нещо, което ме изненада не-приятно - един интересен израз: "провеждане на ефикасни културно-информационни дейности от лишените от свобода..." Трудно ми е да го разбера.

В точка 4 се говори за международна дейност, но не намирам, че най-важното за страната се намира там. Преценката и ревизията на договорите за правна помощ на страните от ОНД едва ли е най-важното, което трябва да определи международната дейност на България в областта на правосъдието. МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ФИЛИП ДИМИТРОВ (от място): Затова е поставено на крайно място.

МАРИАНА ХРИСТОВА (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Ст. Стамболов" и СДПД "Ера-3"): Пропуснато е да се отбележи, че в правосъдието се яви нова възможност българските граждани след изчерпване на правните възможности за защита на правата си у нас, да имат възможност да ползват юрисдикцията на международния съд.

За мен международната дейност, господин Димитров, трябва да включва и запознаване на международната общественост с постиженията на българското право. Показахме се в трудна ситуация онзи ден в Законодателната комисия, дойде една делегация от Организацията на обединените нации, която започна да ни поучава като аборигени какво да правим с наркоманията. И се наложи Йордан Школагерски в продължение на 15 минути да им обясни, че това не е нов проблем за България, че тя с грижа се е отнесла към него и ние имаме едно законодателство, което може да послужи за пример.

Във връзка с всичко казано дотук, искам да ви кажа, че с тази програма отговори на моите и на обществеността изисквания за мен за ясни мерки, гарантиращи независимост на съдебната власт и ефикасно противодействие на нарастващата престъпност в този раздел няма. (Ръкопляскания от опозицията)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря Ви, госпожа Христова. Давам думата на господин Емил Филипков.

(ОБАЖДАТ СЕ ОТ СДС: Не им ли свършиха минутите вече?) 10 минути има Предизборният съюз на БСП. ЕМИЛ ФИЛИПОВ (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Ст. Стамболов" и СДПД "Ера-5"): Уважаеми господин председател, уважаеми колеги народни представители, уважаеми господа - досегашни и бъдещи министър-председател и министри! Започвам с три пъти "Слава Богу, слава Богу". След едногодишни усилия на парламентарната опозиция, в последните месеци и на колегите от ДПС, на извънпарламентарната опозиция ние имаме представена така наречена програма за третото правителство на Съюза на демократичните сили. Искам да кажа, че според мен е дълг на всеки един от нас да прочете внимателно тази програма и да положи всички усилия на най-висока добронамереност, тъй като се касае не за програма на Министерския съвет, не за програма на Народното събрание, не за програма на тази или онази страна, а за програма на нашия български народ и на нашата Родина.

МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛ ФИЛИП ДИМИТРОВ (от място): Ама тя е на Министерския съвет.

ЕМИЛ ФИЛИПОВ: Да, разбира се, но тя ще се отнася до развитието на цялата страна, господин кандидат за министър-председател!

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ФИЛИП ДИМИТРОВ (от място): Така би трябвало да бъде винаги.

ЕМИЛ ФИЛИПОВ: Искам да подчертая няколко момента, които според мен са положителни в програмата.

Впечатлен съм силно, че бяха включени най-после в материала двата сериозни документа като приложения: Меморандумът за средносрочната икономическа политика за 1990-1995 г. и на второ място разширеното финансово споразумение с Международния валутен фонд. Искам да подчертая, че това са важни документи, професионални документи и да подчертая, че зад тях личи един професионализъм с минимум политика. Подготвени са очевидно от широк кръг специалисти и могат да служат за една сериозна от правна точка по бъдещото развитие на страната през следващите две години.

На трето място приветствам това, че се яви раздел "Инвестиционна програма". Трудно и болно е, когато през тези години наблюдаваме, че много рядко се слага тухла връз тухла в нашата страна.

На четвърто място приветствам специалната роля на частния бизнес.

На пето място оценявам, че е нелош социалният раздел. Положително е, че са включени и важни моменти за планинските райони.

Впечатлен съм и съм смутен едновременно с това от една малка карта, която е приложена. Може би не всеки я е прегледал внимателно. Колкото е впечатляваща, толкова е и тревожна тази карта, която показва реалното икономическо състояние в районите на България.

Но дотук! Господин Мицев, съжалявам, че повече не мога да включа венцехвалебствия за програмата.

ОБАЖДАТ СЕ ОТ СДС: Достатъчно са.

ЕМИЛ ФИЛИПОВ: Искам да подчертая, че като цяло програмата не ми дава основание да я считам за реален документ, нито за днешния, а още повече за утрешния ден на България. (Реплики от СДС)

На първо място аз съм разтревожен от вашия подход, господин министър-председател. Когато се започва да се прави една програма на една страна, тя трябва да включи на първо място проблемите, които са най-животрепущи. За мен те са икономика, производство и финанси и социална част. Аз бих започнал своята програма с тези три раздела.

Започвайки с Министерството на правосъдието, с местата за лишаване от свобода, в почти страница материал на второ челно място, на втора страница по този въпрос, имам впечатлението, че вие желаете не силно министерство, а бъдещо още по-силно министерство. Това мен ме тревожи.

На второ място, има срокове, които са твърде удължени. Вие съобщихте, че ще предложите програма за 200 дни. Тя се про-точва на някъде около - трудно ми е да кажа, но сигурно около 400 дни. Би трябвало според мен тя да се формира във вид, който да отговаря на това изискване и всички тези задачи, които са набелязани, да бъдат формирани със срокове просто по месеци, както имаме практика досега в представянето на подобни програми във Великото Народно събрание.

На трето място, аз бих предпочел да видя като приложение не нареждането на вашите законопроекти, които сте внесли в парламента. Бих искал да видя вашата критика към народното събрание - че не работи своевременно по най-важните закони. Аз очаквах от вас да кажете: господа народни представители, не ви ли е неудобно да се занимавате три дни с резултатите от една анкетна комисия по едни - верни или неверни факти, няма да говоря?... Не ви ли е неудобно, че когато чакат данъчните закони, вие се занимавате със Закона за декомунизация на науката?... или нещо подобно. Тоест аз бих предложил на бъдещия Министерски съвет, ако бъде избран, да се концентрира на сериозните закони, които с консенсус ще бъдат приети от това народно събрание. И там да насочим своите усилия.

Четвърто, аз приветствам всичко онова, което включи Движението за права и свободи в програмата. Но аз съм притеснен, че част от това, което е включено, е твърде механично и не съвсем добре влиза в контекста на съответните раздели, например разделът за външна търговия, той е много сложен. Там трябва да се говори не само за тютюните, за външнотърговския режим и дейности. Тук аз съкращавам, понеже ми тече времето, господин министър-председателя досегашен.

на пето място - това го каза вече и колегата Стоилов, не би трябвало в инвестициите да бъдат дадени само цифрите без частния бизнес.

И на по следно място, преди да приключа, искам да кажа, че ако трябваше да има някаква борба за това, какво да влиза и какво да не влиза в споразумението между Движението за права и свободи и съюза на демократичните сили, аз бих приветствал да се спори не по Националната разузнавателна служба, а да се спори дали да има по-скоро или да няма закон за Сметната палата. Всеки има свои приоритети. За мен за нашата страна този закон е един от най-важните в момента.

И най-накрая мен ме тревожи една малка страничка - макро-рамката за 1992 - 1993 г. Смя да твърдя, че по мое убеждение нито левите цифри за 1992 г., нито една от тях, нито десните отговарят на това, което реално ще стане в края на 1992 г.

Заклучвам. Липсва яснота в промяна на политиката и аз лично не я виждам във вашата програма промяната на политиката, господин министър-председателю. Запазва досегашния политически и икономически курс и за да няма ревизия на досега приетите закони - смущава и се радвам, че смущава не само мен, а и моя уважаван колега господин Али.

Аз нямам в момента никакво морално и професионално основание да гласувам за подкрепа на тази програма.

Благодаря ви.

ОБАЖДАТ СЕ ОТ СДС: Това ни е известно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на господин Филипов. (Христо Марков от място иска думата за лично обяснение в края на заседанието)

За процедурно предложение има думата госпожа Миленкова.

АНА МИЛЕНКОВА (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Ст. Стамболов" и СДПД "Ера-3"): Господин председател, моля на основание чл. 42, ал. 2 от правилника да удължите предварително определеното ни време с 20 минути, за да могат да бъдат зададени към министър-председателя всички въпроси, като бихме искали да му зададем, а това би било от полза.

ХРИСТО МАРКОВ (от място): Това не е парламентарен въпрос.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: За процедурен въпрос има думата господин Савов.

СТЕФАН САВОВ (СДС): Уважаеми господин председатели, уважаеми госпожи и господа народни представители! Ние вчера приехме едни решения, които всъщност бяхме гласували доста отдавна, и то на основата на временните прави, които бяха тогава и които лично аз с помощта на Правния отдел бях изготвил. Вчера господин Бучков много правилно предложи и ние гласувахме за това дали Народното събрание трябва явно, тайно или по какъв начин да гласува, просто защото новият правилник, а не временните правила предвижда именно такова гласуване. Аз бих предложил на уважаемите госпожи и господа народни представители една промяна в нашето решение, ние тогава имахме две решения, просто временните правила така налагала - за министър-председател да се гласува отделно и след това за

правителството - отделно. Но фактически бихме могли да стигнем до един конституционен парадокс. Представете си, че министър-председателят получи нашето доверие, а правителството не (реакция сред опозицията). Помислете, недейте го приема веднага на нож. Помислете, че това е така. Струва ми се, че ние бихме могли много да съкратим нашата процедура, ако вземем решение - всяко решение на Народното събрание може да бъде променено с последващо решение, - че министър-председателят представя своето правителство, своите министри и след това просто гласуваме заедно за министър-председател и за министрите. Защото в противен случай действително можем да навлезем в едни конституционни парадокси, от които да се чудим как да излезем. Помислете действително по съвест и бих искал, господин председатели, да поставите този въпрос на гласуване, като поканите народните представители, повече от половината от които са навън, в кулоарите, да помислят по този въпрос.

Това би ни съкратило преди всичко много време, а и действително не би ни поставило в една невероятна ситуация.

Благодаря ви.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на господин Савов. Трябваше да се мисли по този въпрос вчера. Във всички случаи обаче, след като приключи дискусиата, ние сме в правото си да обсъдим направените тук предложения във връзка с процедурата на гласуване. Предлагам сега по този въпрос да не развиваме дискусия. По-важен е въпросът, който госпожа Миленкова постави, а именно за удължаване на времето на парламентарните групи.

СТЕФАН САВОВ (от място): Аз поставям процедурен въпрос, който трябва да се гласува. Вие не може да го отмените.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Има думата Наташа Тачева.

НАТАША ТАЧЕВА (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Ст. Стамболов" и СДПД "Ера-3"): Уважаеми господин председатели, колеги! Аз мисля, че тогава, когато някои от нас много държат за спазването на Конституцията, най-добре е предварително добре да я прочетат. Защото чл. 84, точка б от същата тази Конституция гласи следното: "Избира и освобождава министър-председателя и по негово предложение - Министерския съвет". Точно в съответствие с Конституцията е и приетото вчера от нас решение за начина на гласуване и избиране на министър-председателя и Министерския съвет.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Този въпрос е поставен на вниманието на народните представители, поставен е в смисъл те да мислят. Ако искаме веднага да вземем някакво решение по този въпрос, значи не им даваме време да мислят. След като е поставен, нека народните представители да мислят, ще минат изказванията, връщаме се отново на този въпрос и вземаме решение по него. Това е логиката на нормалния парламентаризъм. Поставен е въпросът, ще се вземе отношение по него, но нека да свършат разискванията.

Иска се удължаване на времето. Аз ще ви моля да уточните колко - 20 минути или малко по-малко. (Шум в залата) Съответно толкова ще се удължи времето и на другата парламентарна група. Има думата господин Едвин Сугарев.

ЕДВИН СУГАРЕВ (СДС): Уважаеми господин председател, дами и господа народни представители! Бих искал да възразя срещу това предложение, първо, защото ние сме гласували процедурата има акт на народното събрание и, второ, защото всички подробности по тази процедура бяха

обсъдени на Председателски съвет и там такива предложения нямаше, на основата на всичко това предлагам да не подлагаме на гласуване това предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Моля за малко разяснение. Според правилника може да се поиска от парламентарна група удължаване на времето - това е по чл. 42, ал. 2.

ХРИСТО МАРКОВ (СДС, от място): На пленарно заседание, не на дебатите.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Останалите парламентарни групи имат право, те могат да го използват, могат и да не го използват, но имат право на същото пропорционално време, от гледна точка на това, че БСП е представила списък от 15 народни представители. . .

ЗЛАТКА РУСЕВА (СДС, от място): Може и 20 да бъдат.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: ... СДС има още двама народни представители, на БСП остават още три минути, на СДС остават седем минути, на ДПС остават четири минути, логично е малко да се удължи времето. (Голям шум в залата) Моля, тези, които са за удължаване времето на дискусиите с още 20 минути, да гласуват.

Моля, гостите и журналистите, които са на балкона,, да не се навеждат над пленарната зала от гледна точка на тяхната безопасност.

Резултат от гласуването: от общо 189 народни представители, гласували за - 82, против - 98, въздържали се 9.

Предложението не се приема.

Давам думата за изказване на народния представител Александър Томов.

АЛЕКСАНДЪР ТОМОВ (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХМД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Стефан Стамболов" и СДПД "Ера-3"): Уважаеми господин председател, уважаеми госпожи и господа народни представители! Днес ние обсъждаме един въпрос, който наистина е от първостепенно значение за нацията и е свързан с това, какво правителство да има България, на кого да възложим доверието си за това да ръководи изпълнителната власт. Ясно беше, че кандидат министър-председателят ще влезе тук с някакъв документ и сам по себе си този факт е факт за приветствуване. За разлика от миналата 1992 г. сега ние имаме някакви предварително поети ангажименти. Нещо, което досега не беше сторено.

Аз едва ли щях да се изкажа, ако пред себе си нямат документ с приложения от няколко десетки страници, в който освен шейсет многоточия в приложенията има и все пак шейсет цифри. Но тъй като ние не можем да гласуваме за многоточията, а трябва да обсъждаме цифрите, аз ще се изкажа по тях.

За мен централният въпрос е: има ли в предложението ви, господин министър-председател, предложение за промяна във вашата политика досега? И веднага трябва да кажа, че вие се опитвате вътре в рамките на този текст, който ни представяте, да заложите някаква промяна. Промяна, към по-социално обособена политика, промяна, която досега вие смятахте за нереалистична, промяна към все пак съобразяване с тези тежнения, които и колегите от Движението за права и свободи, а и от различни профсъюзи имаха. Но аз веднага ви задавам директния въпрос: на какво се базират вашите разчети в тази програма? На една цифричка в така наречената макроикономическа рамка за държавния бюджет?

Господин финансовият министър се провиква от място, че е станала грешка на печата. Господин министър, ако вие в този документ правите грешка, какво ви е уважението към този парламент? Пише черно на бяло: 1993 г. темп на нарастване, забележете, централен въпрос, нула процента. Тоест

догодина се предвижда, че ние ще имаме нулев растеж.

Господин министър-председателю, аз няма да сключвам с вас пореден бас, защото е безмислено. Но това е такъв голям балон, който вие надувате пред нас, който не може да бъде надуван. Защото вие знаете много добре, и аз няма да издавам автора на

тези думи, но вие правите този фалшив разчет само по една-единствена причина - защото трябва да направите равновесен бюджет само след месец и защото трябва да кажете, че с нещо трябва да платите пенсиите и тези социални ангажименти, които поемате тук. Но аз ще ви задам един въпрос: откъде ще получите вие нулев растеж през 1995 г., при положение че в момента тази икономика, която в края на вашето едногодишно управление представлява, грубо ще кажа, вземете само три цифри - 79,2 милиарда задължения към средата на годината на фирмите? Вземете само така наречения военен комплекс. От 77 търговски дружества и фирми 58 са в бедствено финансово положение. Вие давате разчет за безработицата два пъти по-нисък от този, който правят всички икономисти в България. Аз ви задавам въпроса: откъде тогава този разчет и откъде тогава при нулев растеж, ако той е нулев и е фалшив, както аз заявявам пред вас и се базирам отново с вас, откъде тогава средства, които предвиждате за вашата социална политика?

Истинската причина, господин министър-председателю, е, че отново в тази програма се залагат нереалистични цифри. И те се дължат на редица обстоятелства, не без значение от които е това, че за една година вие поехте страната, в която частната собственост беше 5 на сто и я предавате с 5 или 6 на сто частна собственост. Защото няма движение, а има разпадане на държавната индустрия. Защото в крайна сметка аз не виждам в тази програма този реализъм за съживяване на производството, който вие ни обещахте, че ще дадете. Нулев растеж при това, което вие давате в тази програма, не може да има. А като няма нулев растеж, няма да имате пари за пенсии, няма да имате пари за социалната програма, за която правите някакъв напън. С такива напъни няма да стане работата!

Пожелавам ви успех! Всичко хубаво! (Ръкопляскания в опозицията.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Господин Томов, оставаше да кажете "и до нови срещи!"

(Александър Томов: това казвам на теб.)

Има думата господин Едвин Сугарев.

ЕДВИН СУГАРЕВ (СДС): Уважаеми господин председател, уважаеми господин президент, дами и господа, министри, кандидат-

министри и народни представители! Една от често срещаните думи в речите на досегашните оратори беше думата "криза". Тези, които я произнесоха, имаха право. България се намира в икономическа, политическа и най-вече в нравствена криза. Тъкмо поради това днес вашият избор ще бъде наистина съдбовен и исторически. Искате или не искате, вие трябва да поемете огромна отговорност. Вашият избор предопределя бъдещето на страната ни, бъдещето на онази обемаща ни и съкровена България, пред която никакви партийни, партизански и конюнктурни съображения не важат.

Вие трябва да изберете не точно правителство на СДС и на Филип Димитров, вие трябва да изберете между една възвемаща се от разрухата Родина и една балканска, ориенталска България, превръщаща се в безредно и обезверено пространство на взаимната омраза, на социалния хаос и банановожълтото мафиотско бъдеще. Трябва да избирате между стабилността и упадък, между доверието на света и изличаването на България от неговата памет,

между мъчително изграждащото се упование в демократичния ред и социалния nihilизъм. Това е труден избор и ако вие пренебрегнете неговата значимост в името на дребнавата политическа конюнктура, настоящето може да ви прости, но историята и съвестта - никога!

Аз зная, че навярно ви приличаме на политически самоубийци. Зная, че много от вас още отсега предвкушават краха на поредното правителство - камикадзе, чрез което СДС залага своя политически престиж. Благодарение на много недоразумения и недоверие, натрупани в един период на конфронтация, страсти и силни думи, преговорите с нашите приятели и съюзници от ДПС за съжаление не постигнаха благоприятен изход. Ето защо днес ние сме принудени да съставим отново едно правителство, което не може да разчита на сигурно парламентарно мнозинство и което поради тази причина може винаги да се превърне в заложник на тези, от които зависи неговата парламентарна подкрепа.

Същевременно вие не можете да не си давате сметка колко изгоден би бил за нас другият възможен изход - отказът, предизвикването на парламентарна криза и перспективите на едни нови избори. Не можете да ни си давате сметка колко нереалистична е възможността да оцелее едно правителство само на БСП или само на ДПС

и колко невероятно е да се предполага едно коалиционно правителство между тези две политически сили, т.е. между жертвите и палачите. Вие знаете много добре, че няма друга политическа сила извън СДС, която да има нужния кредит на доверие, нужния кураж и най-вече нужната жертвоготовност, за да поеме върху себе си тежестта на единствено възможната реформа и единствено възможната политика, способна да изведе България от бездната, в която се намира.

И ако ние не правим своя избор в полза на политическите интереси на нашата коалиция, то това се дължи само на факта, че нашите морални принципи не позволяват такъв избор, че за нас националните интереси тежат повече от собственото ни политическо бъдеще.

Същевременно същите тези принципи ни предпазват да възприемем това, към което от самото начало ни тласкаха с позволени и непозволени средства нашите опоненти. И нека не си кривим душата, дами и господа от опозицията, целият този политически остракизъм, всичките тези политически мотивирани стачки, всичките тези хитро скроени комплоти и компромати съвсем не бяха насочени към това да отстранят СДС от властта. Защото вие достатъчно добре знаете какъв спъникамък е властта, знаете, че ако бъдем отстранени, просто няма да има кой да поеме нейните тежести и отговорности.

Към това, към което ни тласкахте през цялото време и особено от началото на септември насам, бе една друга перспектива, а именно СДС да управлява, а друг да определя периметъра и насоки-те на неговото управление. Вие се стремяхте не да ни маргинализирате като политическа сила, а да ни превърнете в политически марионетки и то не чрез средствата на нормалния политически диалог и политически натиск, а чрез долни заговори, агентурни сценарии и узаконени от парламентарния вот лъжи.

Точно тук не успяхте и мога да ви гарантирам, че няма да успеете. Вие можете да победите СДС, но няма как да се възползвате от плодовете на своята победа - твърде слаби сте за това. Вие можете да си служите с удари под кръста и умеете да го правите, но няма как да ни принудите да изличим своята политическа автентичност. В това се състои нашата сила и в това се състои разликата ни от някои други политически сили в този

парламент, готови всеки миг да се обърнат на 180°, следвайки именно политическата конюнктура.

Защо си позволявам да бъда самоуверен пред един самоубийствен политически акт, какъвто е формирането на кабинет без гаранции за неговата парламентарна подкрепа? Главно поради две причини. Защото програмата, която държите в ръцете си, не е само програма на СДС. Тя бе написана за броени дни в много кратък и тезисен вид от експертите на СДС и ДПС и по същество представлява не само израз на намеренията на един кабинет, но и своеобразен вид политически договор между парламентарни партньори, който може да бъде нарушен, само ако така формираното правителство се отклони от нейните принципи.

И второ, защото тя е не само съгласувана програма, но и единствено възможната реалистична програма в настоящия момент. Тя е програма, която за разлика от популистките съвети на опозицията може да бъде изпълнявана.

Много е лесно да се говори за социални приоритети и идеални отношения със синдикатите, но много е трудно тези приказки да се превърнат в реалност при изискванията на една задължителна антиинфлационна политика, при тежестите и необходимостите на структурната реформа, свързани не само с приватизация, но и с поемане на лошите дългове и ликвидиране на губещите предприятия. Това, което ние сме правили, правим и ще правим не е само каприз, предизвикан от идеологически мотивации. Това са мерки и действия, диктувани от печалната икономическа реалност, която наследихме от комунизма.

И в този смисъл аз бих нарекъл програмата на правителството – то чисто прагматична, чужда на какъвто и да е вид популизъм програма, с която ние се нагърбваме. Нагърбваме се с нейното изпълнение, но този път нашият ангажимент не е безусловен. Необходимите условия и гаранции за правителството, формулирани на страница 23, съвсем не са условия и гаранции в опитите за договореност с ДПС, както спекулативно бяха изтъкнувани. Те са важен елемент от договора на този кабинет с този парламент и с обществото, представено тук от три парламентарни сили. Ако се посегне на същността на гарантиращите реформата закони, ако и този кабинет бъде подложен на същия синдикален натиск, както и предишният, ако и срещу него бъдат организирани долнопробни агентурни заговори от тайните служби, този негов договор ще бъде нарушен и този кабинет ще прекрати преждевременно своите функции.

Това съвсем не е диктат, както някои от вас тук си мислят. Това са необходимите не за нас, не за СДС, а за българския народ гаранции, че тези, които ще стоят на мостика на държавното управление при никакви обстоятелства не могат да бъдат превърнати в политически марионетки. Това е моралният договор, който ние предлагаме и от чиито клаузи ние никога няма да се откажем. (Ръкопляскания от мнозинството.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на господин Едвин Сугарев.

Аз дадох на двете парламентарни групи, всъщност, на последните изказващи се по минута, минута и половина повече. Предлагам да не се формализираме и тези две минути повече да ги дадем и на господин Палчев от Движението за права и свободи.

Имате думата господин Палчев.

ИВАН ПАЛЧЕВ (ДПС): Уважаеми господин председател, уважаеми госпожи и

господа народни представители, уважаеми господин Президент, уважаеми господин министър-председател, господа министри! Първо ми позволете от името на Парламентарната група на Движението за права и свободи да поднеса извинение на господин Президента за незачитането, което някои депутати проявиха към институцията, която той представлява. Тъй като един народен представител може да харесва или не президента, но той е длъжен да уважава институцията му. (Ръкопляскания от БСП и ДПС.)

За малкото време, което сте ми дали, човек може да произнесе филипика срещу правителството на господин Димитров, но аз нямам намерение да произнасям тази филипика, затова благодаря, че удължихте с няколко минути времето на изказването ми.

Господин Димитров, моля да ме извините, че не чета моето изказване, тъй като бях го написал и щях да го произнеса като обръщение към коалиционно правителство, а сега вече го произнасям като...

ЗЛАТКА РУСЕВА (от място): Тези изказвания не се пишат толкова рано, а в последния момент.

ИВАН ПАЛЧЕВ (ДПС): Именно, точно така, госпожо.

... към правителство, което вие съставяте. Разлика в изказванията ми няма, просто там щях да говоря като "ние", а сега като "вие".

Развитието на политическата криза в страната през последните няколко месеца доведе до онзи момент, когато Движението за права и свободи, което нееднократно бе декларирало на практика подкрепата си към политиката на Съюза на демократичните сили и в законодателната област, и в цялата сфера на дейност на правителството, и неминуемо в един момент, когато нашите взаимоотношения със Съюза на демократичните сили бяха нарушени, се постави и въпросът за поемането на отговорност на правителствено ниво и на ниво на всички структури на властта от Парламентарната група на Движението за права и свободи и от партията, която стои зад тази парламентарна група. Това беше един искрен стремеж наистина в тези кризисни моменти за страната, в трудните месеци и години на преход, тази отговорност да получи едни по-ярки очертания, да бъде рамкирана, за да може с общи усилия вече в сферата на изпълнителната власт да доведем докрай тези програмни намерения, които имаха Съюзът на демократичните сили и Движението за права и свободи.

Това не беше опит да се подаде ръка на потъващ кораб, както някои смятат.

Това беше опит да се подаде старата приятелска

ръка на Движението за права и свободи към неговия естествен съюзник както в този парламент, така и в политическия живот на страната. И когато ние поставихме не условия, а поставихме изисквания за едно равнопоставено участие в правителството, това не беше ламтеж нито за една изключителна власт, до която да се докоснат представителите на Движението за права и свободи (става дума за т.нар. силови министерства), а това беше наистина един стремеж тази отговорност да бъде адекватна на присъствието в правителството.

Ненаправно в нито един момент, когато разговорите добиха своите сериозни очертания, не ставаше дума представители на Движението за права и свободи да участвуват в силовите министерства или в по-важната част от структурите на властта.

Ние предложихме това да бъдат хора, които се ползват с доверието и на Съюза на демократичните сили, и на Движението за права и свободи, които са извънпарламентарни сили или отделни личности. Можем само да

съжаляваме, че не достигнахме до едно разбирателство в целия комплекс от въпроси, които разисквахме през изминалите две седмици.

В програмата, която е представило правителството, разделът, отнасящ се до националната сигурност, е разработен в две точки - "Ред и сигурност" и "Отбрана и Въоръжени сили". Ако ми позволите, няколко думи по този въпрос.

Първо, за всички ни е ясно, че националната сигурност все още представлява едно понятие обвито повече в неяснота и абстрактност, тъй като ние знаем какво е национална сигурност. Щом имаме държава и тя върви в една посока демократична, тоест ние спазваме условията на тази национална сигурност, но националната сигурност на всички уредени страни, уважаеми господи и господа, е подплатена от пакета от закони, които гарантират изпълнението на задълженията на отделните институции и ведомства за гарантирането на тази национална сигурност. За мен е приятна изненада, че в тази част от програмата на Съюза на демократичните сили, която се отнася до националната сигурност, е заложен този елемент - да се търси законово уреждане на всички аспекти и всички допирни точки, които се отнасят до националната сигурност.

Въпросът за националната сигурност касае пряко и Комисията за национална сигурност и когато имах възможност в няколко изказвания да отправя критични бележки към комисията - аз съм един от нейните заместник-председатели, значи аз не критикувам главата на комисията, аз критикувам всички нас, които сме в тази комисия - наистина в своята работа през последната изминала година комисията малко допринасяше за развитието на нещата по комплекса "Национална сигурност", който да бъде изгоден именно на правителството, защото едно силно и сигурно правителство се опира на законите. Още Платон е казал, че щом нямаме свършени управници, държавата трябва да се ръководи от законите. Затова аз бих приветствувал усилията на новото правителство да доведе тази програма, законодателната обвивка на националната сигурност и нейните разклонения да бъде изпълнена в максимално кратък срок.

Тук, разбира се, ние отново ще опрем до войната на институциите, които до голяма степен пречеха да се придвижи в каквато и да е степен въпросът за приемането на законите. Общ ангажимент ще ни бъде - на Народното събрание, на Министерския съвет и на президентската институция да намерим онези допирни точки, които биха придвижили нещата напред, иначе рискуваме да се въртим в един омагьосан кръг и отново след една година да си говорим на тази тема, а общоизвестно е, господа, че обстановката на Балканите е такава, че ни дава съвсем малка отсрочка.

Елемент от националната сигурност е военната доктрина на страната и онзи законопроект, който след това се мултиплицира в няколко и който се отнася до Министерството на отбраната. Аз няма да се спирам на този законопроект и перипетиите около неговото създаване, след това създаването на няколко варианта и фактите, че той досега все още е едно пожелание. Аз искам да се спра върху нещо, което чух в изказванията на мнозина депутати и което фигурира в програмата на правителството. Това е издига-не престижа и авторитета на офицерството и военната професия. Ясно е, че в една демократизираща се България с нови приоритети, с нова политика, с претворяване идеята за декомунизация, за отваряне към европейските структури идеалният вариант би бил ако ние утре осъмнем с офицерство, което е получило подготовката си в щабовете на НАТО, но ние, както всички ние тук, в този парламент, както и този народ, не можем да избегнем факта,

че част от живота ни е минала и допреди тази дата - 10 ноември. Ние боравим с една конкретна маса - обидно е това да се говори за офицерството, но с едно конкретно българско офицерство, към което не можем повече да се отнасяме с пренебрежение, тъй като ако утре, както всички прогнозираат, и както мнозина от нас се опасяват - пламнат Балканите, това офицерство ще защити България, тоест задължение вече на властта е да намери начин как да отдаде дължимото на българското офицерство, което е наследник на онези славни традиции, които създадоха крилатия израз, че българската войска е печелила всички сражения, а калпавите ни политици са губили всички войни! Поради което приветствувам това намерение на правителството и като член на Комисията по национална сигурност, ще се интересувам заедно с колегите си наистина видимата част на българския народ, каквото представлява офицерството, да получи по заслуга уважението както и на официалните власти, оттук и на народа. (Ръкопляскания.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Господин Палчев, времето ви изтече.

ИВАН ПАЛЧЕВ (ДПС): Имах още някои неща да кажа, но се подчинявам на правилника и щом председателят го спазва така стриктно, което ме радва, за жалост трябва да приключа не на време.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: И аз съжалявам за преждевременно прекратеното ви добро слово

Сега приключиха дебатите. Идва моментът за отговор на поставени въпроси, на поставени проблеми от кандидата за министър-председател и същевременно, разбира се, всеки от бившите министри може да вземе отношение по някои от поставените въпроси или отправени конкретно към него въпроси. Заповядайте, господин Димитров.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ ФИЛИП ДИМИТРОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми господин Президент, уважаеми дами и господа народни представители.

Аз бих искал да маркирам някои от изявленията, а може би и въпросите, които бяха направени тук, защото подозирам, че като че ли доста неща все още не са станали ясни всекиму.

Аз, разбира се, нямам предвид това, че очевидно на някои депутати не им е съвсем ясно за какъв текст става дума. Искам да уверя господин Орсов, че се касае не за наръчник на агитатора, а за един текст, който отразява намеренията, приоритетните цели и предстоящите действия на едно правителство, текст, предназначен не за партийни събрания, а за народни представители, които се предполага да знаят няколко очевидни неща, а именно това, че предлаганият проект за разширено финансово споразумение представлява база за договаряне, а не завършило договаряне и следователно в него не може да има точни цифри; че списъкът на закони, който представлява Приложение № 1 представлява избрани измежду онези закони, които правителството вече е внесло в парламента, а също така и да го уверя, че един народен представител би трябвало да има известна представа за това какво все пак е постъпило в парламента, тъй като това му е работата. И ако той би знаел

това, сигурно би бил наясно, че част от критиките, които отправи към текста на споменатите приоритетни цели и предстоящи действия са свършено неуместни, защото Законът за МВР, за който той се питаше кога е истина, че сме го внесли, или ще го внесем - Законът за измененията на Закона за МВР отдавна се намира в Народното събрание, още от декември месец миналата

година и чака своя ред. Точно така, както прочее в Народното събрание се намира и законът, за който получихме съвет да внесем колкото се може по-скоро - за изменение и допълнение на глава трета от Закона за собствеността на гражданите. Да не говорим, че също така тук, в парламента се намира и Законът за специалните разузнавателни средства, за който спомена господин Начев и така нататък.

Направи ми впечатление също така, че при коментара на споменатия текст бяха визирани едни формални критерии от типа на това кое колко реда е получило в текста. Аз бих поканил господа народните представители, които са приели този маниер на измерване качествата на споменатия текст да обърнат внимание, че след осемте реда, посочени от споменатия господин Орсов, засягащи селското стопанство на, струва ми се, на около 18 реда по-надолу в точка трета се говори за други въпроси като финансовото оздравяване, които неизбежно имат отношение и към структури, свързани със селското стопанство. Да не говорим, че малко по-нататък се говори за стимулиране на експорта и в тази част стимулиране на експорта се засягат отново въпроси, свързани със селскостопанската продукция, тоест очакването към споменатия текст, както стана ясно от не едно изказване, е очакване да има в него едни такива чисто отраслови изреждания, а не да бъде представена функционално схемата на действия, които правителството си представя. Бих помолил тези народни представители да прочетат още един път заглавието на този текст, за да може то да ги ориентира в търсенето на съответните данни.

Второто нещо, което според мен не е станало ясно, е, че в случая Съюзът на демократичните сили в мое лице, представяйки ме като свой кандидат, представя нещо, което не представлява някакъв вид завои или някакъв вид промяна на неговата политика. Напротив, то представя един текст, който с всички елементи на актуализация, на експлициране на неща, които би трябвало да са вам познати, защото всички вие, дори и тези, които казват, че за първи път виждат текст на финансово споразумение, сте задължени по силата на това, че сте депутати да знаете съдържанието на всички споразумения, които са били подписани досега и на ангажиментите, които са поети от България, които, ако си спомняте, ви бяха представени като приложение към декларацията за намеренията на правителството, както и всички онези основни елементи от позицията на Съюза на демократичните сили, които не може да са новост за вас. Защото този текст (показва го), който вие виждате в момента и който съдържа 23 страници програма и съответните страници приложение, представлява продължение на същата тази декларация за намеренията, за която толкова много сме си говорили досега. (Реплика от блока на опозицията: Вие само за намерения си говорите.)

Ето защо би трябвало да бъде ясно, че за нас е от изключителна важност, приемайки всякакви ценни идеи и предложения, опитвайки се естествено във всеки етап от своята работа да актуализираме задачите, които си поставяме, да следваме същата политика на промяна и да се опитваме да осъществим същата реформа, която смятаме, че може да изведе България от кризата. Ако това не е ясно, то вие бихте могли да се окажете в опасно заблуждение.

Третото нещо, което бих искал да подчертая, защото опасявам се, че и то не е докрай ясно, е, че представяйки тази програма, тези приоритетни цели и предстоящи действия на правителството, аз нямам намерение да смайвам никого с тях и не намирам, че в тях трябва да има нещо, което да ви

изненада. Напротив, твърде дългите коментари по въпроса ясни ли са програмните цели на правителството или не, разбрана ли е неговата декларация за намеренията и предизборната програма на Съюза на демократичните сили, станаха причина в настоящия момент, след като беше налице готовност да представим ангажиментите, които смятаме, че трябва да бъдат поети от това правителство, да сложим този текст на масата. Вие отлично разбирате, че - или поне би трябвало да разбирате, Съюзът на демократичните сили не си е поставил за цел да пази някакво правителство. И вие вероятно сигурно много добре разбирате, или поне би трябвало да разбирате, че моят дерт в момента не е да бъде някакъв министър-председател. Вие сигурно сте разбрали, че всичко това би имало смисъл за Съюза на демократичните сили само дотолкова, доколкото той може да осъществи тези задачи, които си е поставил и може да опази посоката, която България е поела от всякакви опасни криволици и завои. (Ръкопляскания в блока на СДС.) Това е и смисълът на изказването, което направи пред вас, господин Едвин Сугарев. представяйки тези условия за изпълнимостта на споменатите програмни цели и действия на правителството.

Ние всъщност не искаме нищо, защото няма от кого да го поискаме. Ние просто заявяваме, че няма да бъдем параван на опасни завои за България. (Ръкопляскания от СДС.)

И ние ви казваме, дами и господа, ако вие не приемате това, ако вие няма да преглътнете да се осъществяват промените, които Съюзът на демократичните сили и в крайна сметка всички демократични сили в България са възприели, че трябва да станат, ако вие няма да приемете това, то очевидно няма смисъл без парламентарно мнозинство ние да се опитваме да управляваме България. (Реплика от опозицията; Не се идентифицирайте с демокрацията.) И, обратно, ако вие все пак осенени от мисълта, че има неща, които и слепите виждат, че са необходими на тази страна, сте готови да подкрепите една такава позиция, то Съюзът на демократичните сили при всички произтичащи от това трудности и при цялата усложнена и утежнена обстановка, която ни очаква, с всички рискове за своя политически престиж и ефикасност сме готови в името на България да направим правителство на малцинството. (Ръкопляскания от СДС.)

Но както вече казах, това правителство няма да бъде параван за опити да бъде известена или отклонена реформата в България и тъкмо затова то почтено ви казва: "Дами и господа, ние ще преследваме реализирането на тези условия, които за нас са важни, с оглед изпълнението на нашите цели." Ние очакваме от вас да гласувате тези закони, защото в крайна сметка реалната промяна в тази страна изисква наистина огромен законодателен материал. Защото ние започваме от една лоша изходна точка. В една установена демокрация вероятно закони – те биха били много по-малко и изпълнителната власт би очаквала по-малък брой от тях. В една страна, която претърпява такава промяна законите, които има да се гласуват, са много и, разбира се, това едва ли са преди всичко законите за сеитбата, а са законите от този тип, които са посочени в приложението към настоящата програма. (Бурна реакция от блока на опозицията). Вие ще решите дали ще приемете това или не. Но вие ще направите своя избор и българският народ и българските избиратели ще видят какъв е той. Това, което ние можем да направим, е да ви кажем при какви условия и с какви цели сме готови да поемем отговорността и от тази отговорност ние не бягаме, както сме го доказали не един път досега. Ако вие смятате, че има по-успешен начин да

бъде поета тази отговорност, ако вие мислите, че знаете по-добър път, по който България да върви, моля, покажете го. (Ръкопляскания от СДС.)
ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Благодаря на господин Филип Димитров.

Бе направено процедурно предложение от народния представител господин Стефан Савов. Всъщност това предложение ни подсказва и на мен лично, а и на вас, че е необходимо да си направим някои предварителни уточнения. Възможни са следните изходи от едно гласуване, според приетите на 8 ноември миналата година от Народното събрание процедурни правила. Първи изход. Избран е министър-председател и е избран Министерски съвет. Според мен тогава няма да има проблем.

Второ, не е избран министър-председател, от което логично следва, че според Конституцията Президентът трябва да се обърне към следващата парламентарна група.

И, трето, избран е министър-председател, но не е избран Министерски съвет. Процедурният въпрос на господин Стефан Савов насочваше вниманието именно към тази трета ситуация. И аз ви предлагам да помислим върху тази ситуация, а господин Стефан Савов да направи своето предложение. Очевидно то е предложение за промяна в едно от двете решения, по-точно в решението за избиране на Министерски съвет от миналата година. И нека да го прецизираме това решение, и ако е необходимо, естествено като процедурно предложение ще го поставим на гласуване. Заповя–дайте за уточнение.

СТЕФАН САВОВ (СДС): Аз мисля, че няма защо да прецизи–рам. И двете решения от 8 ноември трябва да бъдат променени и просто да вземем някакво решение, така както вчера взехме решение да променим тези две решения по предложение на господин Вучков. То е много ясно и ние действително решихме, че трябва Народното събрание да каже своята дума какво да бъде гласуването - дали да бъде тайно, защото има пет-шест вида, ако е въпрос на гласуване. Просто вие трябва да предложите моето предложение. То не противоречи на Конституцията. Конституцията - нейните бащи, гинеколози и акушерки са били толкова неясни, че дава възможност на различни тълкувания, но в никой случай това, което ви предлагам, не е противно на Конституцията. Но то улеснява много нещата, защото иначе навлизаме действително в един конституционен парадокс. Разберете това нещо и ненужно само ще протака–ме времето.

Затова моля предложете на гласуване моето процедурно предложение.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Ама какво е точно предложението?

СТЕФАН САВОВ: Предложението е: когато министър-председателят предложи своя кабинет (реплики от опозицията: "Той не е министър-председател") кандидат за министър-председател, добре... (Шум в залата.) Ама, моля ви се, вижте сега. И тогава ние ще гласуваме, както сме казали, ан блок правителството заедно с министър-председателя. Защото ясно е, че министър-председателят, ако се гласува на него доверие - да речем с един-два гласа, примерно казано, а на правителството с един-два гласа не се гласува доверие, то всичко това пропада, а пропада и парламентар–ното ни време.

Благодаря. (Шум в залата.)

В Конституцията никъде не е изяснено какво става, когато на министър-председателя не му се гласува кабинета. Никъде не е казано това нещо. (Шум и реплики в залата.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Господин Бучков вдига ръка.

Заповядайте.

Моля също господин Савов да направи писмено предложението и като коя точка в кое от бившите решения то трябва да попадне.

ЕМИЛ БУЧКОВ (ДПС): Уважаеми господин председател, уважаеми господин Президент, уважаеми господин министър-председател! Въпросът, който е повдигнат от господин Савов, има логика, но не намира опора в самата Конституция.

Изрично текстът е такъв: "Избира и освобождава". Но ние се намираме при хипотезата на избира - "избира министър-председател и по негово предложение Министерски съвет".

За да има министър-председател, той трябва да бъде избран. Как ще направи предложение един кандидат, когато той няма качеството на министър-председател! Заради това друго тълкувание освен това, което казах, и това, което е залегнало в Конституцията, че първо се избира министър-председател и след като той добие това качество предлага състав на Министерския съвет. Защото, ако той не бъде избран, какъв е смисълът да представя състав на Министерския съвет! (Шум и реплики в залата.)

А това, че Конституцията е непълна и както аз казах, че е сбъркана, много пъти съм го казвал, това да се има предвид. Защото ние действително набрахме опит и трябва по-нататък да пристъпим към нейното изменение и привеждането ѝ в такова състояние да може да отговори на всички въпроси, които се повдигат тук.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Господин Вълканов. Но ви моля да не се впускаме в дълга дискусия по този въпрос.

ВЕЛКО ВЪЛКАНОВ (ПС на БСП, БЛП, ОПТ, ПХЖД, ХРП, СМС, ФБСМ, НЛП "Стефан Стамболов" и СДПД "Ера-3"): Уважаеми колеги, аз най-последно да се зарадвам, че съм на едно мнение с господин Бучков. Той наистина е много прав. И вчера подчертах, че става дума за двуетапност, най-напред се избира министър-председателя и след това по негово предложение и останалата част от Министерския съвет.

При това положение наистина можем да поставим някои твърде сложни правни проблеми. Какво става, ако министър-председателят е утвърден, а съставът на Министерския съвет, съставът на министрите не получи необходимия вот на доверие? Ако се гласува ан блок, веднага възниква правният проблем за мандата на министър-председателя. Какво става с този мандат? Пада ли той, или се запазва?

Аз вече разговарях с някои колеги. Повечето смятат, че мандатът се губи. Но имам сериозни възражения срещу подобна позиция. Ако мандатът се запази, това означава, че министър-председателят ще може отново да предложи състав от министри. Но това е само едната позиция. И този проблем възниква само ако се гласува ан блок. Ако се гласува персонално, тази опасност не възниква или може да възникне в много редки случаи.

Ето защо аз отново поставям въпроса, дали е целесъобразно да се гласува ан блок. Може би е по-разумно да преминем към другата форма на гласуване - персоналното гласуване, при която форма министър-председателят безспорно запазва своя мандат. Иначе ние ще навлезем в спор относно това, дали той има все още мандата си, или го е загубил.

Това е всъщност и смисълът на моето предложение - да се обсъди още веднъж доколко е целесъобразно да останем при своето решение да се направи изборът ан блок.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Вдигат се много ръце. Аз искам само да насоча вниманието ви и по-скоро вниманието на юристите към следния

проблем - чл. 84, ал. 6, която тук беше цитирана: "Народното събрание избира министър-председателя и по негово предложение - Министерски съвет." Спираме дотук.

Обръщаме няколко страници на великолепната наша Конституция и отиваме на чл. 108, моля да го направите, където е казано:

"Министерският съвет се състои от министър-председател, заместник министър-председатели и министри."

Задачата е, като се предлага Министерски съвет от министър-председателя, логиката е, че той повторно предлага себе си, заедно със заместник-министрите и министрите. (Шумно изразено неодобрение от страна на опозицията.) Защото в понятието "Министерски съвет", в чл. 108, ал. 1 е включено точно дословно следното: Министерският съвет това всъщност е пояснение и на израза "Министерски съвет" в чл. 84, ал. 6. И пояснението е именно, че Министерският съвет се състои от министър-председател. Може ли, когато избираме Министерски съвет, в бюлетината да липсва министър-председателят, като той е член от Министерския съвет?

НОРА АНАНИЕВА (от място): Той е избран вече.

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: Ето това е казусът, който възникна и на който обръща внимание и господин Савов. Филип Димитров има думата.

ФИЛИП ДИМИТРОВ: Уважаеми господин председател, уважаеми господин президент, уважаеми дами и господа народни представители, ние наистина кажи-речи всеки божи ден се сблъскваме с нелепици в Конституцията, която съществува в момента. (Шумно изразено неодобрение от блока на опозицията, реплики: "Стига".)

Вие сами разбирате, че за един уважаващ себе си кандидат за министър-председател, идеята, че съществува правна хипотеза, при която, представяйки един вариант на кабинет, той би могъл да бъде подръпнат за ушите и посъветван да си опича акъла и да предложи нов по-хубав, е неприемлива. (Шум и реплики в опозицията.)

Затова, както и да решите този процедурен въпрос, аз ви заявявам, че когато предложи състава на своя кабинет, аз ще обвържа представянето на този състав с акт на доверие към моя собствен мандат и следователно той ще бъде изчерпан с предложението за състава. Благодаря ви. (Бурни ръкопляскания от блока на СДС.)

ПРЕДСЕДАТЕЛ АЛЕКСАНДЪР ЙОРДАНОВ: След това изявление на кандидата за министър-председател, аз не намирам за необходимо да поставям на гласуване процедурното предложение, макар че семиотичният анализ показва и други тълкувания.

Ето защо искам да ви покажа бюлетината. След малко трябва да се отправим към урните за гласуване. Бюлетината е бяла и на нея е написано: "Избор на министър-председател на Република България" и отдолу името - Филип Димитров Димитров.

Моля да се приготвят урните за гласуване. Моля, народните представители да започнат да участвуват в гласуването.

ПРЕДСЕДАТЕЛ (п) Александър Йорданов СЕКРЕТАРИ (п) Христо Атанасов и Руслан Семерджиев